

Energiomstilling og CO2-reduktion i landsbyer og sommerhusormåder

Helhedsplan for Samsø

Borgermøde den 10. marts 2025

Formål

At få eksterne eksperter viden om energiomstilling som input til helhedsplanen

At identificere konkrete arealbehov til klimafokuseret udvikling af beboelsesområder og energiomlægning

Program

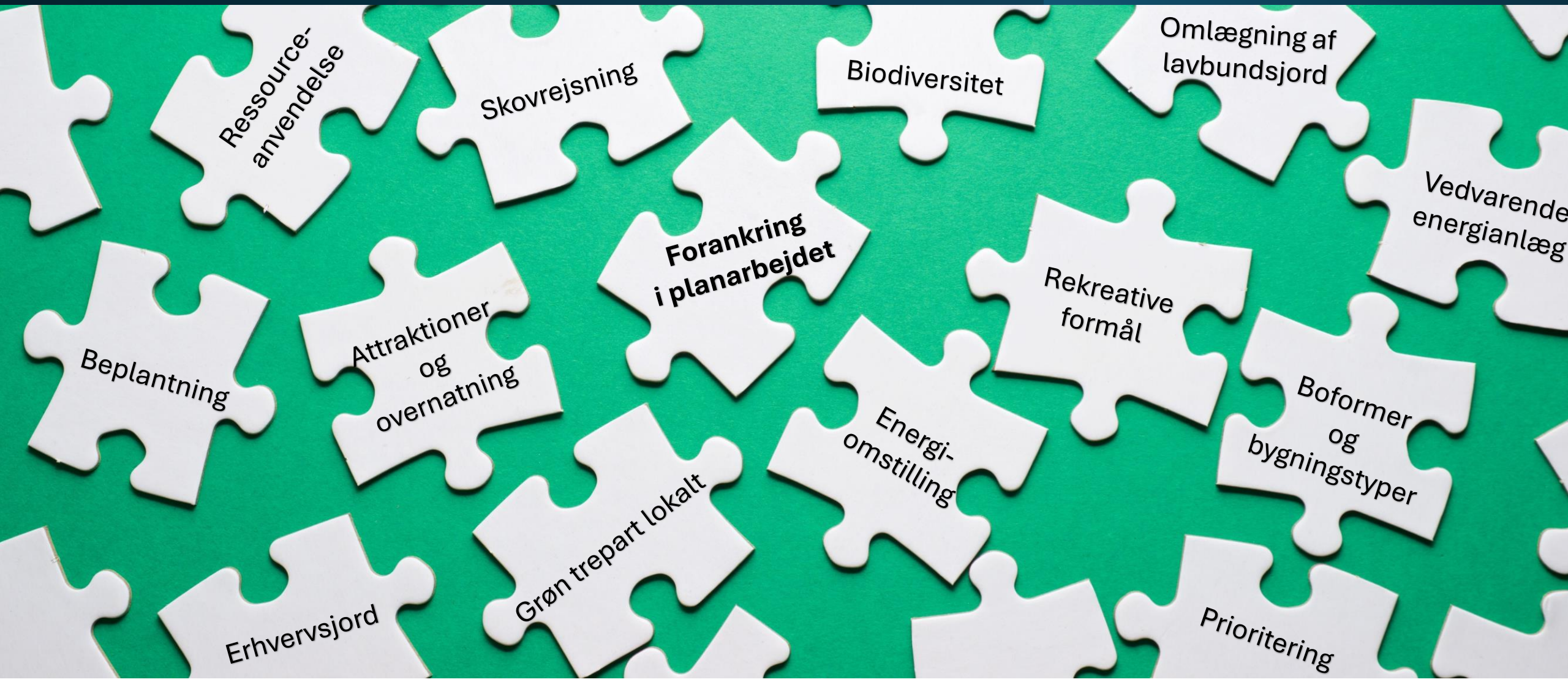
- Velkomst og indledning
- Oplæg
 - Potentiale for energibesparelser ved renovering af bygninger ved Erik Hansen, Bygnings Id
 - Bæredygtig omsætning, kompost, biomasse ved Knud Tybirk, Food & Bio Cluster
 - Borger Energifælleskaber og lokale muligheder for energiprojekter ved Søren Hermansen, Samsø Energiakademi
- Potentialer og projekter
- Opsamling og den videre proces

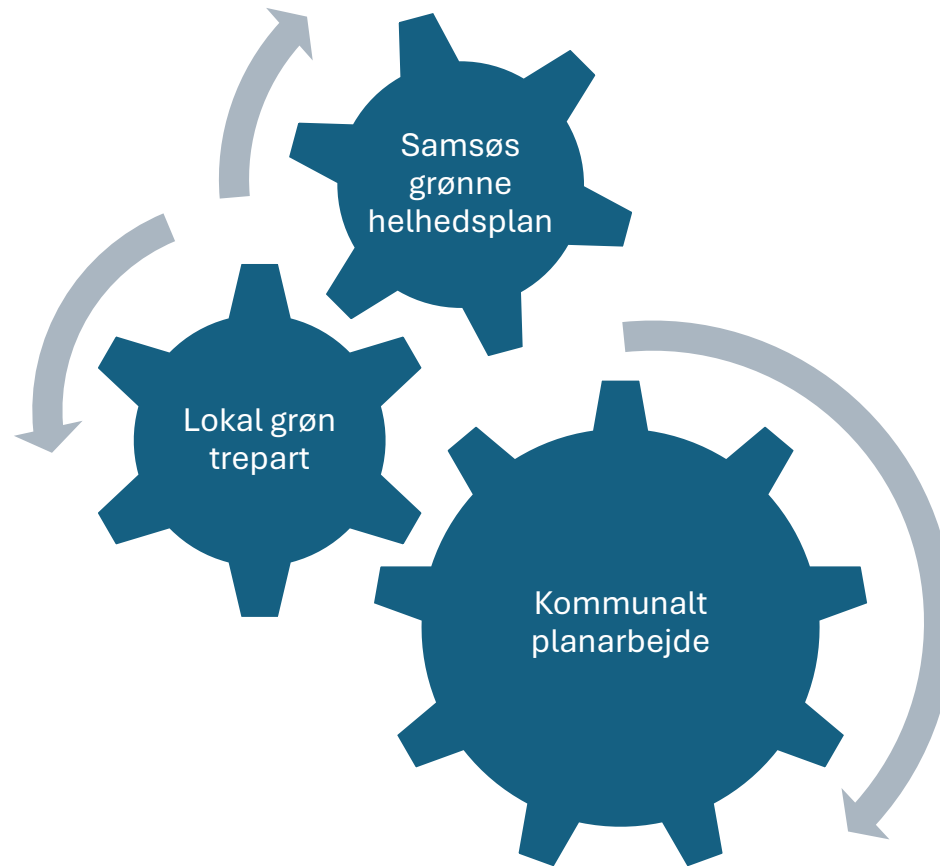
Helheden i helhedsplanen

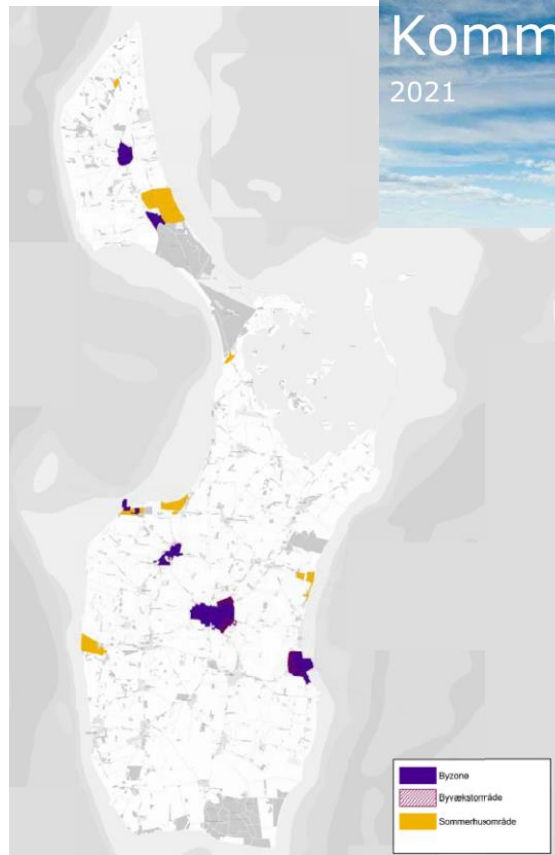

SAMSØ KOMMUNE

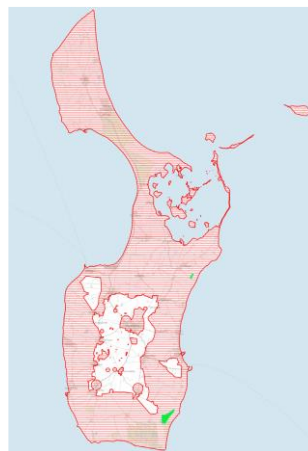

Helhedsperspektiv på arealanvendelse

Kommuneplantillæg nr. 7
Vedvarende energianlæg

Samsø Klimahandlingsplan 2020

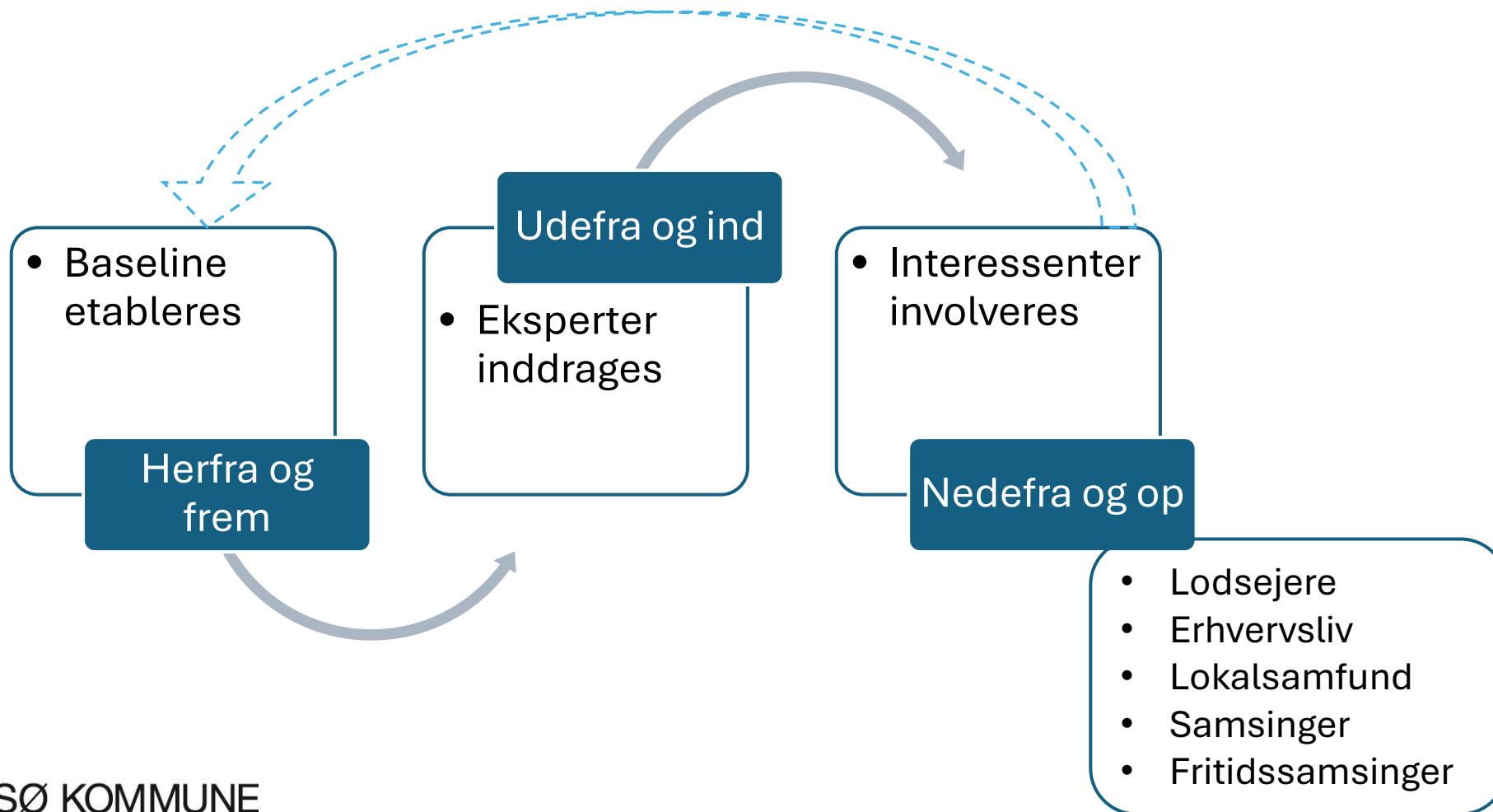
Samsø Kommune

Vandforsyningsplan

2024

Procesmæssig tilgang

Tidsplan

Juli-december
2024

- Analyse af de eksisterende forhold og udviklingsperspektiver
- Rapport

Herfra og frem

Januar-marts
2025

- Workshops med eksternt ekspertperspektiv
- Syntesenotat

Udefra og ind

April-juni 2025

- Samarbejde om helhedsplanen
- Konkretisering og prioritering

Nedefra og op

Juni-oktober
2025

- Skrivearbejde og politisk behandling
- Helhedsplan

November-december 2025

- Projektafslutning
- Konference

Forankring i planarbejde

Policyudfordringer

Workshops

SAMSØ KOMMUNE

Torsdag den 6. februar 2025

sammen med Samsø Landboforening og
Økologisk Samsø

Landbrugets
klimaomlægning

Onsdag den 5. marts 2025

sammen med Samsø Turist- og
Handelsstandsforening og VisitSamsø

Klimafokuseret turisme-
og erhvervsudvikling

Mandag den 10. marts 2025

sammen med Samsø Miljø- og
Energikontor

Energiomstilling og
CO2reduktion i landsbyer
og sommerhusområder

Mandag den 31. marts 2025

Fremtidens
arealanvendelse

Hjem > Politik > Grøn helhedsplan for Samsø

Grøn helhedsplan for Samsø

Beskrivelse af projektet

Opstartsmøde

Borgermøde om
landbrugets...

Hold dig orienteret om Samsø Kommune

Tilmeld din mail og få besked om nyheder og høringer

Hlehedsplan for Samsø, workshop 5.3 2025

Om vedvarende energy og landbrugsbyggeri - fra interviewundersøgelsen, oktober 2024

Jørgen Primdahl, KU

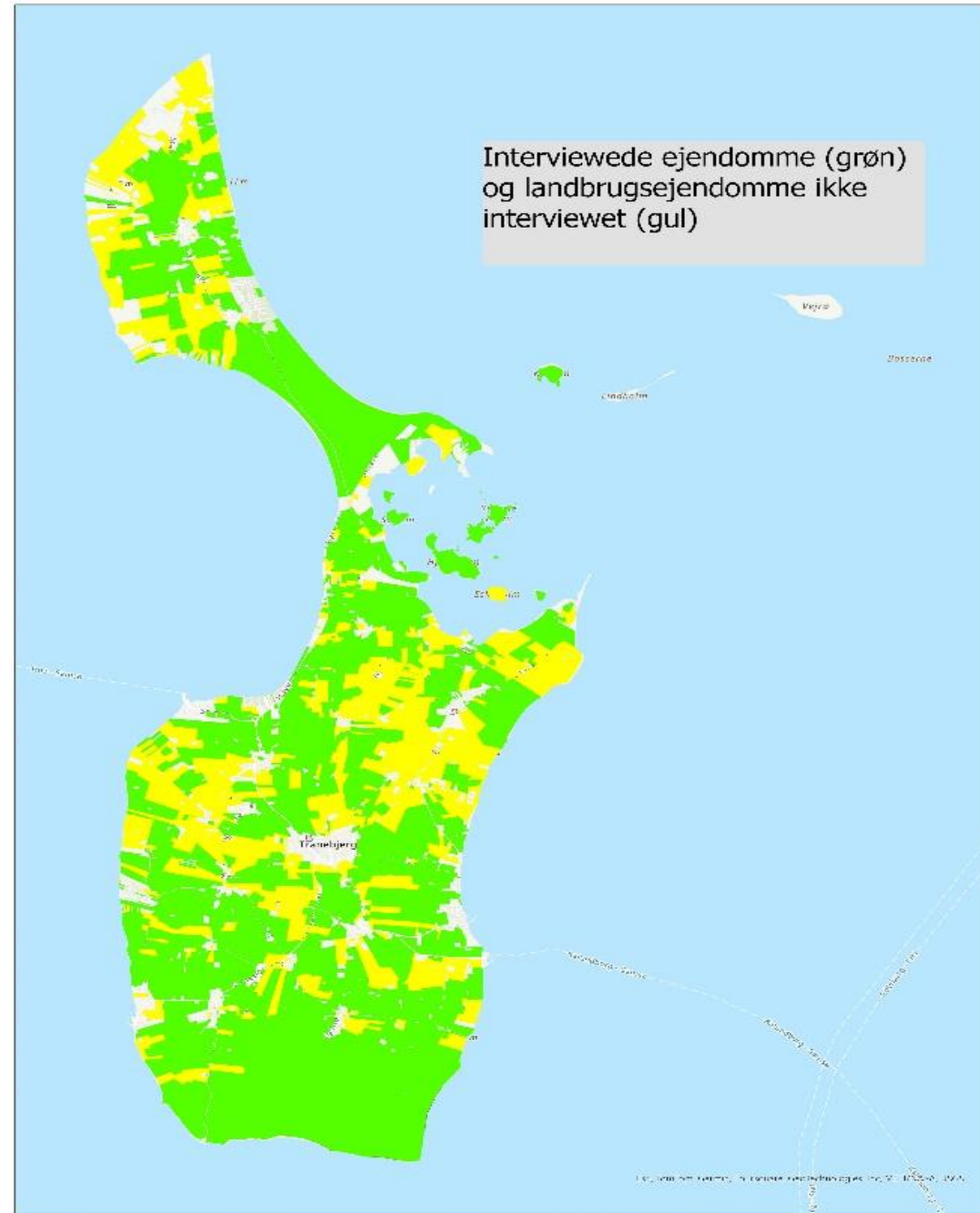
KØBENHAVNS UNIVERSITET

Formålene med undersøgelsen:

- At få viden om landbruget – arealanvendelse, husdyrhold, jagt, friluftsliv mm.
- At få viden om landbrugerne og deres interesser – erhvervstatus, interesser og værdier
- At skabe interesse for den kommende proces med helhedsplanen

Tak til landmændene!!

Landmændenes interesser i vedvedvarende energianlæg

Ejernes interesse i div. tiltag ▼	A: Ejere interesseret Antal	Ejere interesseret %	B: Ejere måske interesseret Antal	Ejere måske interesseret %	Heraf konkrete planer (% af A+B)
Solenergi	14	15	1	1	73
Vindenergi	8	9	3	3	9

Lodsejeres holdinger til vedvarende energi

Hvad er din generelle holdning til?	Positiv	Positiv med vilkår (1)	Neutral	Imod	Både og..(2)	Antal
	----- %-----					
Vedvarende energianlæg (sol, vind) i det åbne land?	16	38	5	17	23	86
Til ny skov?	41	41	7	12		80
Til omlægning af lavbundsjorder?	54	26	14	6		85

(1) Positive hvis bestemte vilkår er opfyldt (Landbrug, landskab, natur, frivillighed mm.)

(2) Både og.. dækker over svar der, bortset fra et svar, er positive over for vind-, men imod solenergi

Nybyggeri på ejendommene 2014-2024

	Antal	Andel %
Ingen nye bygninger	80	88
Nye bygninger	11	12
I alt	91	100

Bygning	M ²
Garage	40
Grisestald	.
Kartoffelhus	420
lagerhaller	3.000
Maskinehus	450
Maskinhal	13.500
 Silo (m ³)	 1000
 Stuehus	 120
To skure til heste	30

Erik Hansen, Bygnings Id

Potentiale for energibesparelser
ved renovering af bygninger

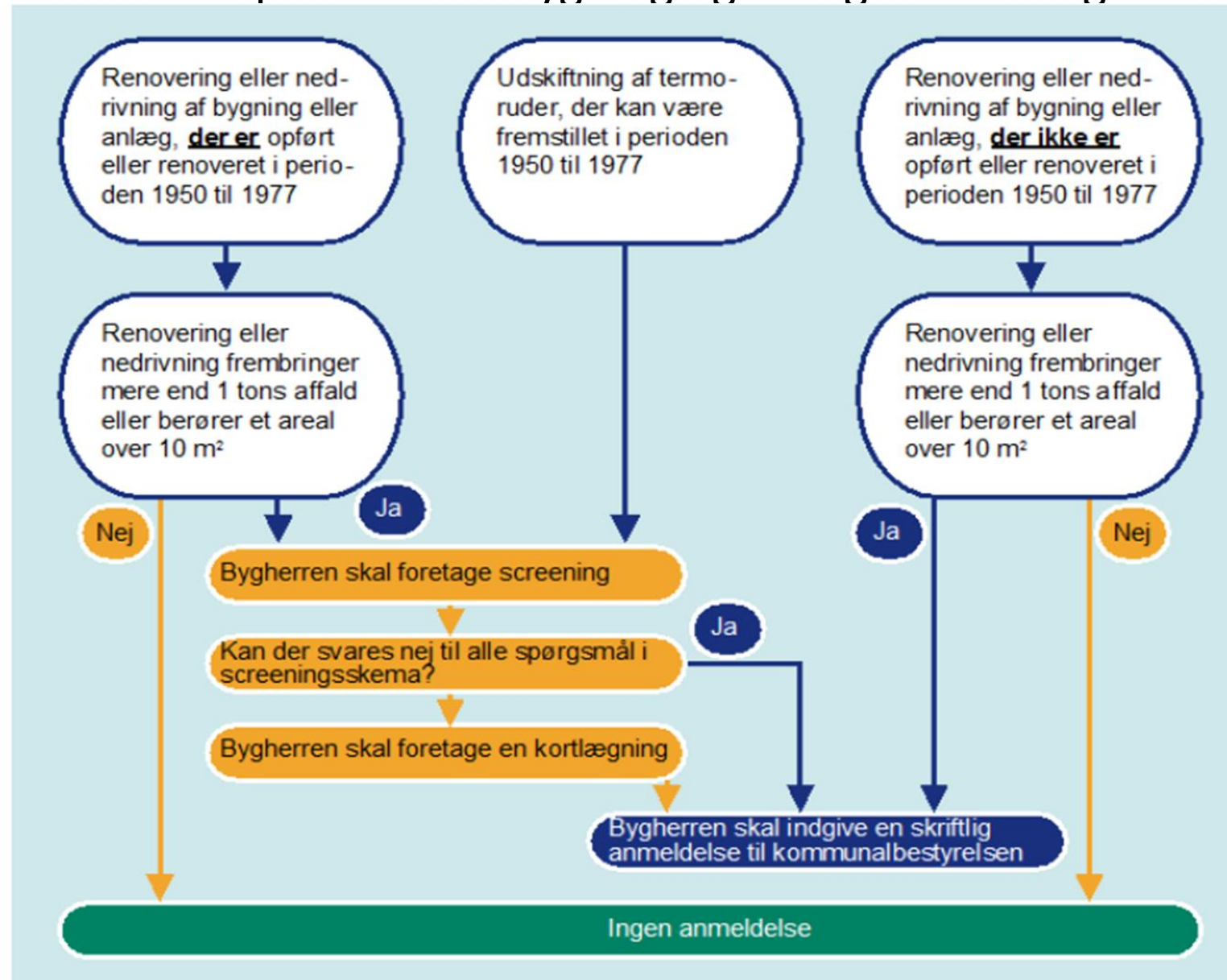
Erik U. Hansen BygningsID
Byggesagkyndig rådgiver.

Emner der bliver gennemgået:

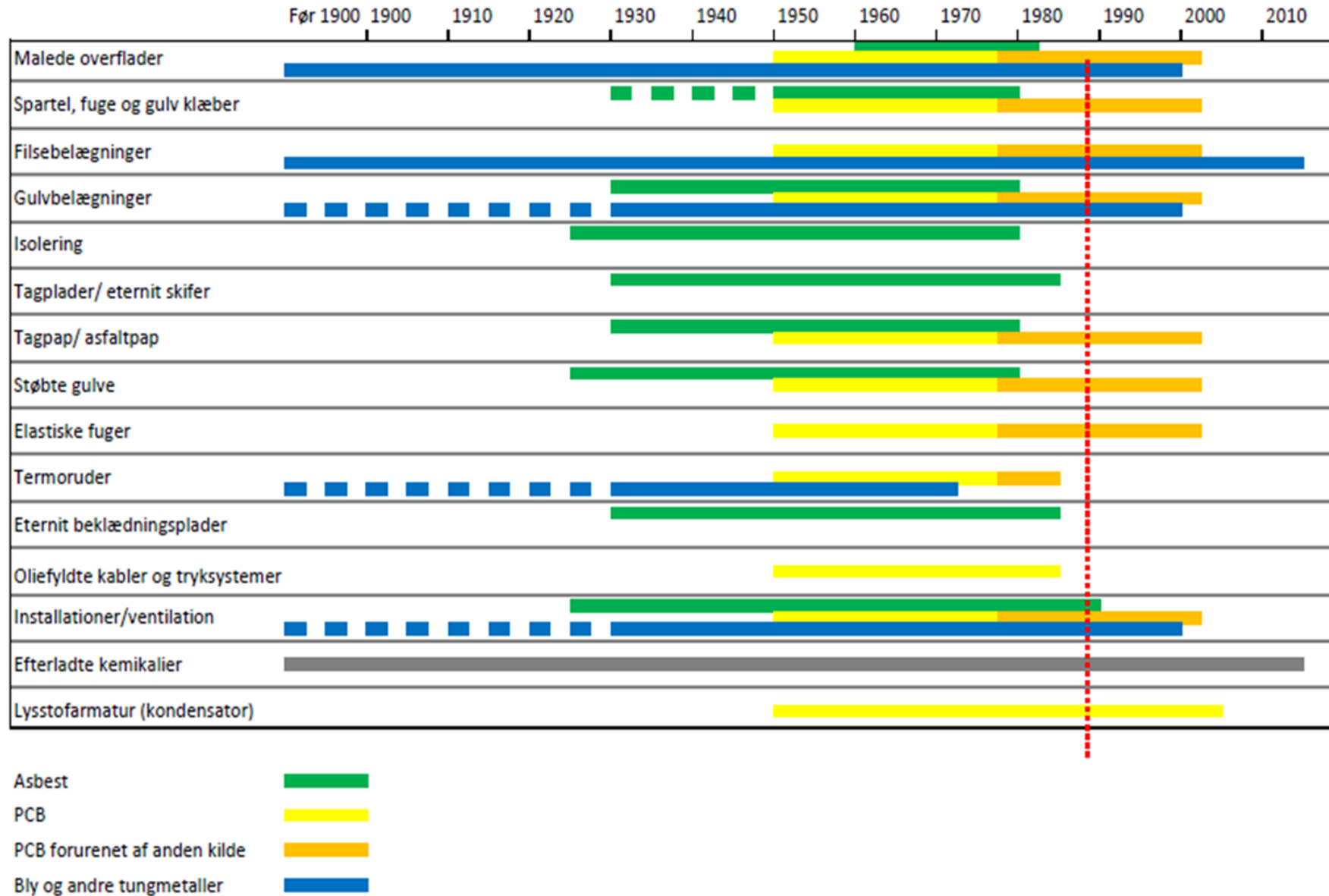
1. Miljøfarlige stoffer
2. Lovgivning når du udfører efterisolering
3. Fugt og skimmel
4. Besparelser
5. Eksempel på om- og tilbygning i stedet for nedrivning

Der er lovkrav om undersøgelse for miljøfarlige stoffer i dit projekt

Inden opstart af ombygning og energirenovering

Hvornår er der anvendt giftige el. farlige byggematerialer?

ASBEST ER FARLIGT

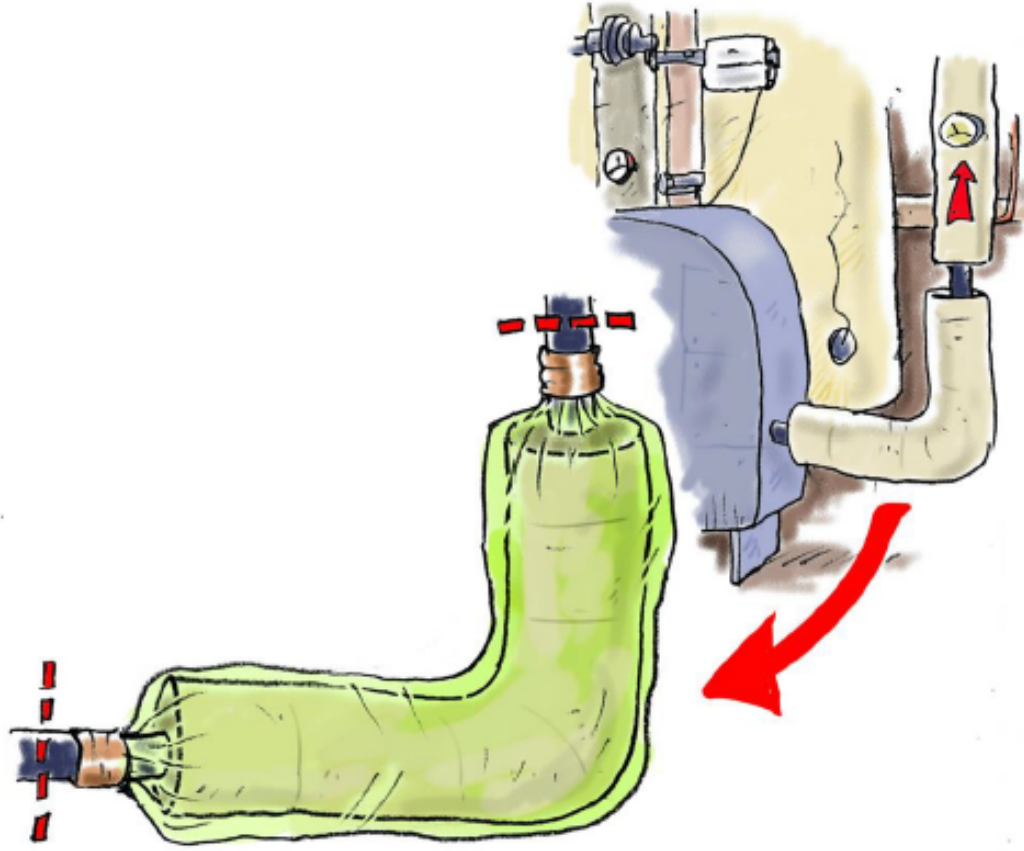
**.....MEN DET ER FARLIGERE AT HÅNDTERE DET
FORKERT**

Nedtagning/udskiftning af:

- varmtvandsbeholdere
- kedler
- rørbøjninger og lige rør

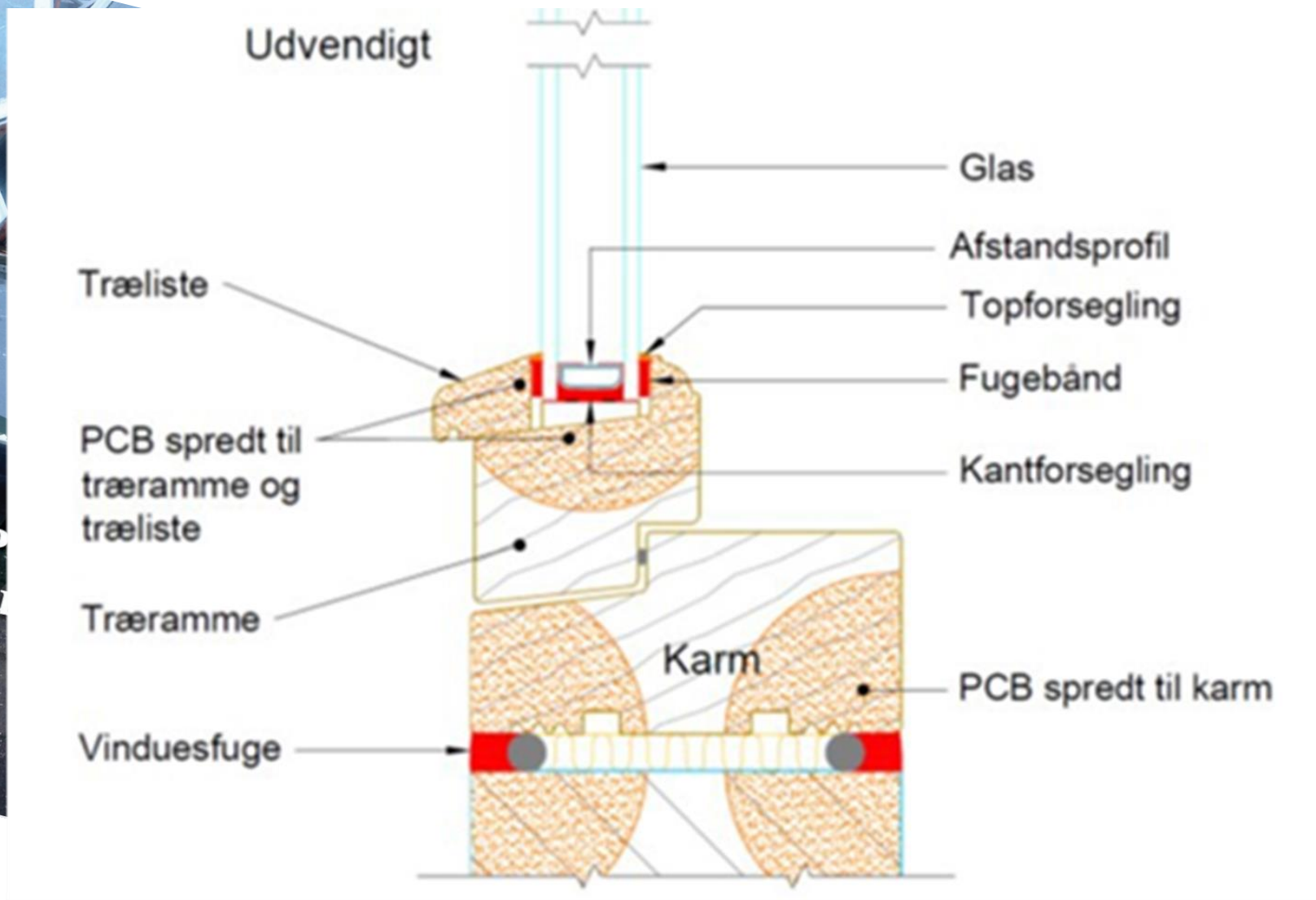

Nedrivning/afstripning af:

- hele lofter
- asbestgulve
- vægbeklædning med asbest
- fliser opsat med asbestholdig fliseklæb

PCB i byggematerialer, vinduer mm.

Miljøundersøgelse af ældre bolig

Prøve. Nr.	Materialetype:	Prøvetagningssted og alder på materialet	Metaller inkl. arsen Mg/kg.	PCB/ klorerede paraffiner Mg/kg.	Asbest/ PAHer Mg/kg.	Mængde ansl. Kg. affald i alt.	Foto
2.	Malet træværk og vinduer mm.	Facader	15000 Bly 2500 Zink				
3.	Elastiske fuger omkring ældre vinduer	Facader		0,04 KP ikke påvist			
4.	Eternitplader				Asbest Påvist		
5.	Indvendig maling vægge mm.	Indvendige overflader	36 Nikkel				

Det er dit ansvar som ejer
At bygningen ved renovering mm. lever
op til Bygningsreglementets krav.

Du bør sikre dig at håndværkeren
kender kravene og lever op til dem.

Dette er vigtigt, ikke mindst ved salg

så dokumentation for den rigtige
energiopretning,
med:

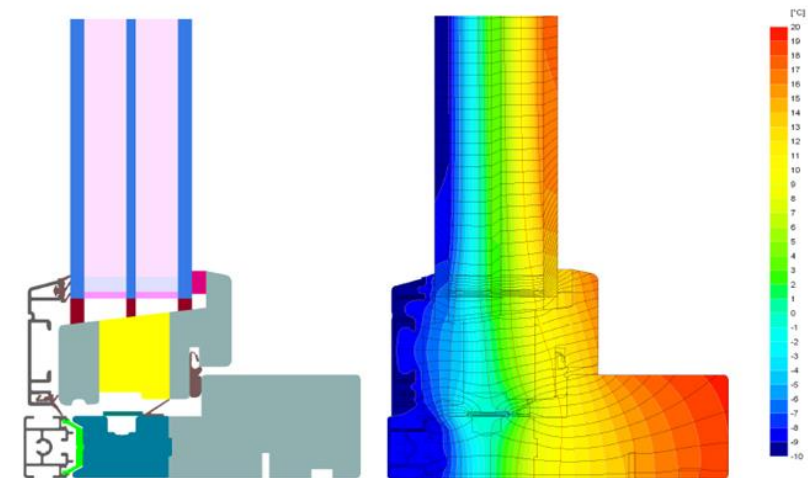
1. Beskrivelse i tilbud og fakturaer
2. Billeder, tegninger mm.

Hvor kan der energioptimeres

1. Vinduer, døre og fuger
2. Tag og lofter
3. Facader
4. Gulve
5. Ikke mindst varmeanlæg ..

Udklip fra Bygningsreglementet BR18

§ 275

Ombygninger, hvor årlig besparelse gange levetid divideret med investering er større end 1,33, er rentable. I tilfælde af, at ombygninger ikke er rentable, skal der foretages en eftervisning af den manglende rentabilitet. I tilfælde af, at en ombygning ikke er rentabel, skal det undersøges, **om en mindre ombygning er rentabel.**

§ 276

Bygningsmæssige ændringer, der indebærer et forøget energiforbrug, kan udføres, hvis der gennemføres tilsvarende kompenserende energibesparelser.

f.eks. Montering af flere vinduer, ovenlys mm.

.

§ 279

Ombygning og andre forandringer i bygningen skal opfylde kravene til U-værdier

Vinduer, glasydervægge, døre, glastage og ovenlysvinduer skal leve op til samme krav som nybyggeri.

Dette krav gælder også ved tagudskiftning af mere end 50% af tagfladen, så skal hele taget føres op to-date mm.

Anbefalede Isoleringstykkelser i fritidshuse (Helårshuse)

1. Loft	250 mm. (350-500mm)
2. Ydervægge	150 mm. (190-270mm)
3. Gulve	240 mm. (300-400mm)
4. Vinduer lavenergiglas	2 lags B (3 lags) A

Det nytter

I forvejen: ingen isolering

Hulmur: 75 mm indblæst
+ 120 mm udvendigt
På loftet: 300 mm

Sparet CO₂- udslip:
7,3 – 13,8* ton pr. år

Tilbagebetalingstid:
3-6 år

I forvejen: 75 mm i hulmuren
100 mm på loftet

Hulmur: +120 mm udvendigt
På loftet: +200 mm

Sparet CO₂- udslip:
1,1 – 2,2* ton pr. år

tilbagebetalingstid:
5-10 år

I forvejen: 125 mm i hulmuren
250 mm på loftet

Hulmur: +145 mm udvendigt
På loftet: +250 mm

Sparet CO₂- udslip:
0,5 – 1,0* ton pr. år

tilbagebetalingstid:
13-25 år

*CO₂ besparelsen afhænger af
varmeforsyningen: olie, naturgas
eller fjernvarme

Boligkomforten forbedres

Når du efterisolere og skifter til lavenergivinduer bliver de indvendige overflader lune.

Det betyder –

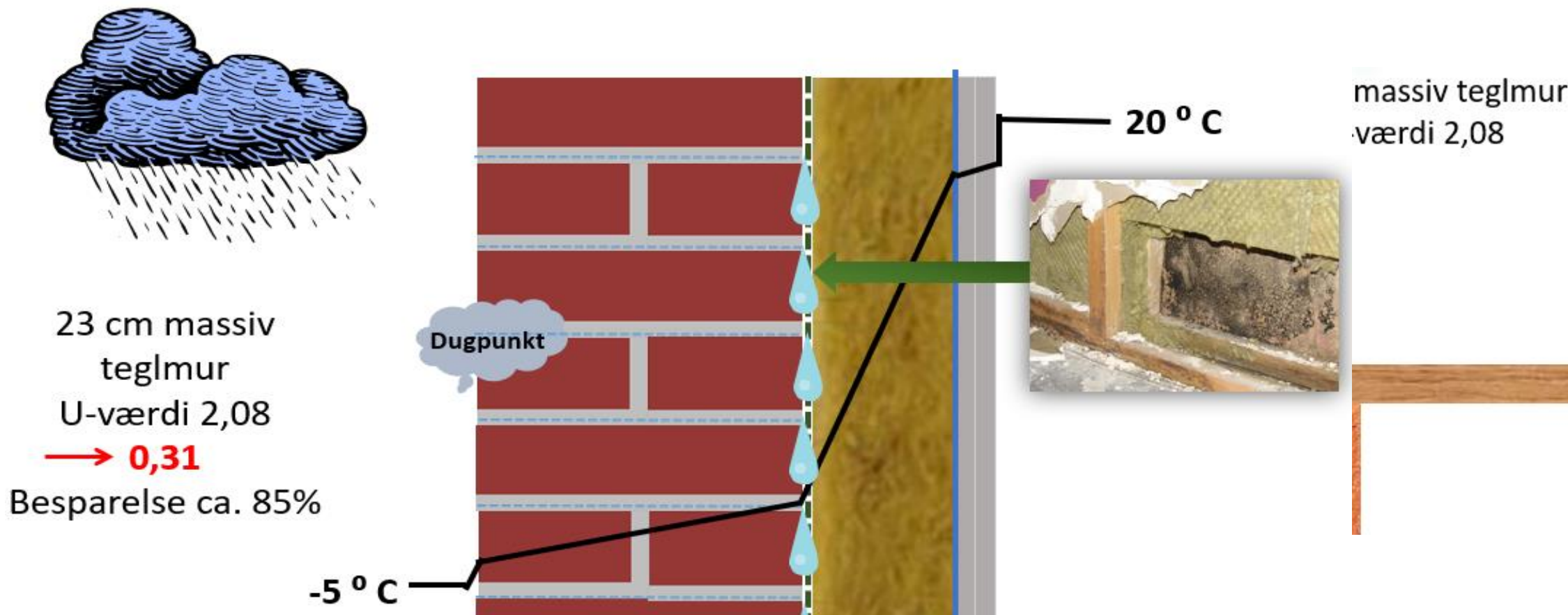
- Ingen k
 - Ingen s
 - Dejligt
 - Sid hv
- uden træk og kuldenedfald.

Tætning og isolering
af ældre bygninger kan
give fugtproblemer!!

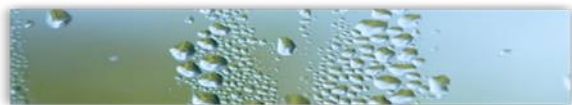

Eksempel:

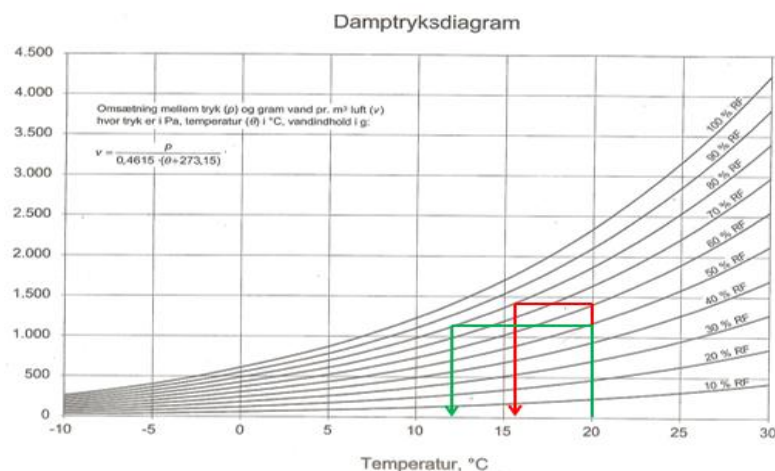
Ved risiko for ophobning af fugt kan en adaptiv dampspærre være en mulighed!

VI TILFØRER VAND I VORE HUSE

1 familie på 4 personer tilføjer luften ca. 10 liter vand pr. døgn!

- Vanddampen skal ventileres ud af huset

Forskellen på 50 og 60 % RF ved 20 gr.C.

Ved 60 % RF opstår risikoen for skimmel ved 16 gr.C

Hvis huset holdes under 50% RF. Opstår risikoen for skimmel først ved 12 gr.C.

De fleste boliger er isoleret så godt at de kan holde 12 grader overalt på vægge og ruder.

UDLUFTNING ER VIGTIGT

Ved en given temperatur kan luften kun indeholde en begrænset mængde vanddamp

Jo højere temperatur desto mere vanddamp kan luften indeholde.

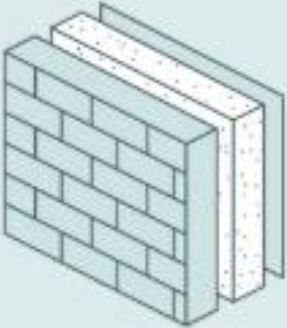

Valg af isoleringsmateriale

Isoleringsevnen er næsten ens, så hvad skal man vælge?

Det afhænger af bla. placeringen, loft, væg, facade

			
	Stenuld	Glasuld	Papirisolering
CO ₂ e kg pr. m ² 	16,48	3,07	-11,19
Prisniveau 			
Levetid 			

Efterisolering af gulv kan hurtigt blive indviklet:

Forslag:

Gulvet kan ændres til svømmende gulv:

Der udlægges 75 mm trykfast isolering på betonen,

U-værdien bliver forbedret fra 0,43 til 0,28. Det vil betyde en besparelse 1950 kWh/år på et hus på 130 m²

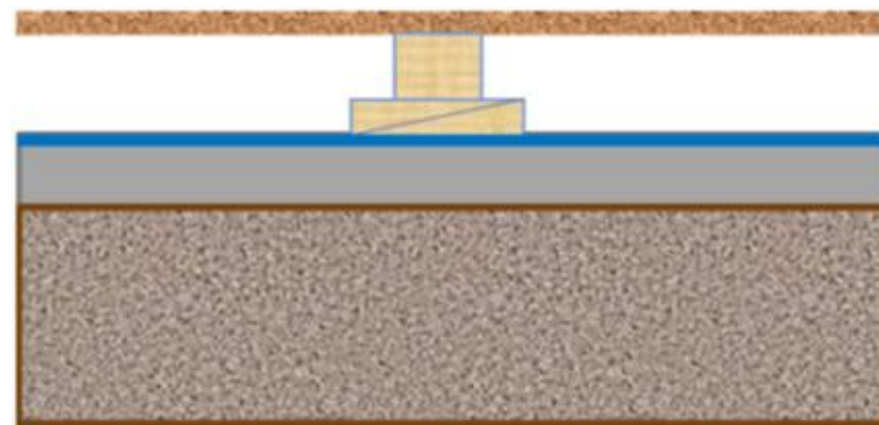
Der bliver et dejligt gulv at leve på!!

Løsningen kan være ulovlig, selv om den kan være den mest rentable!!

Det skal derfor understreges, at nogle kommuner betragter udskiftning af et strøgulv på linje med en udskiftning af en konstruktion.

Så skal der isoleres i henhold til BR-18. og etableres helt ny opdateret gulvkonstruktion Den såkaldte "bobcat metode".

Her kan du som boligejer komme i klemme ved et salg, hvis det ikke er gjort rigtigt efter de gældende lovkrav?

Bygninger klimapåvirkning

Nye boliger skal have beregnet klimapåvirkningen iflg. ny lovgivning

Lignende regler for ældre boliger på et tidspunkt?

Det vil være fornuftigt at se på de gældende minimumskrav når i beslutter omfanget af efterisoleringen,

så i ikke kommer klemme med kvalitet og omfanget af det udførte isolerings arbejde ved et salg.

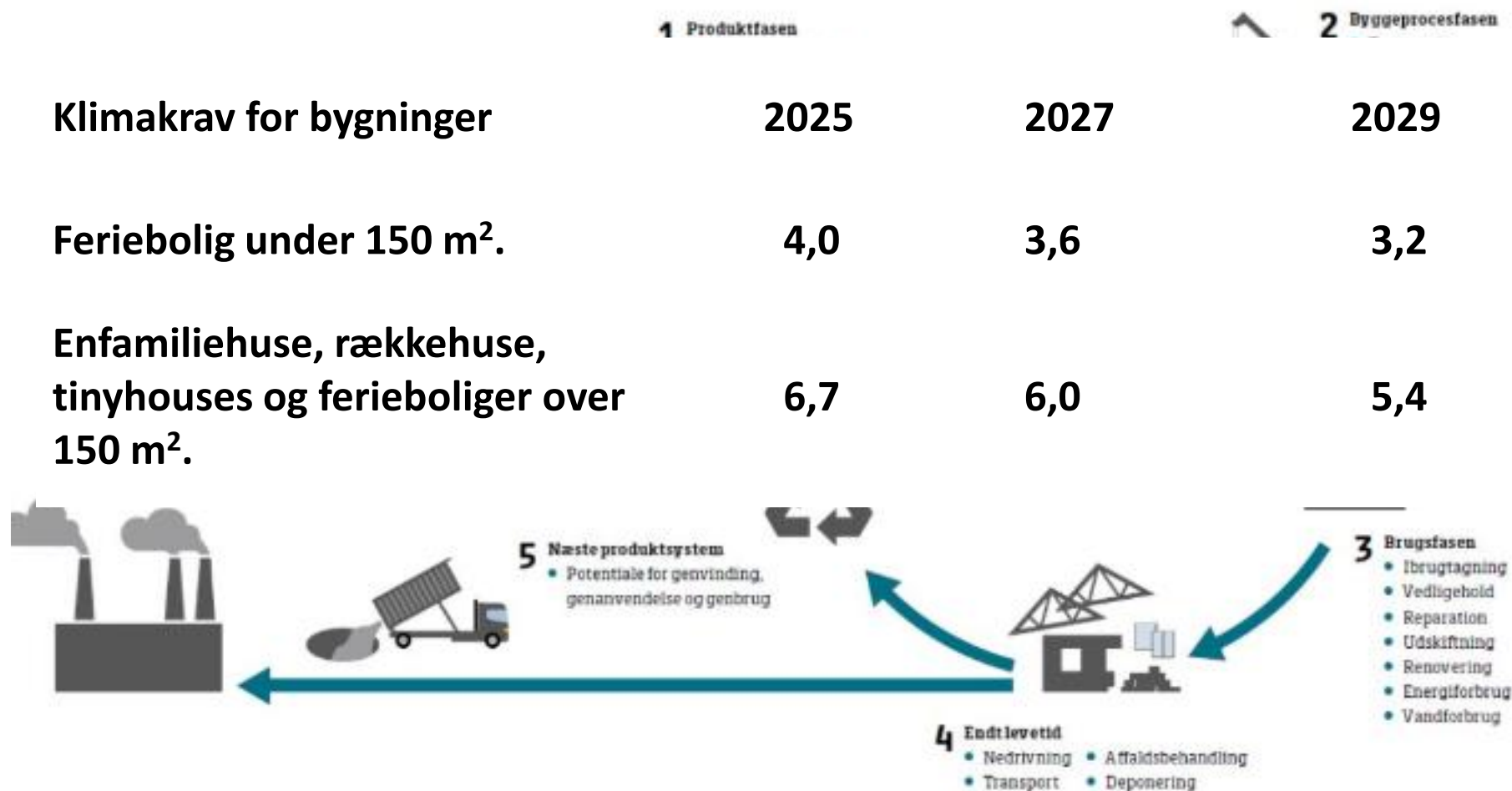
Og ikke mindst har i jo stor glæde af efterisoleringen nu og frem til et eventuelt salg!

Hvad er en LCA beregning? LCA står for Life Cycle Assessment (livscyklusvurdering).

LCA er en vigtig metode til at vurdere miljøpåvirkningen af et produkt eller en tjeneste fra vugge til grav. Målt i CO₂ pr. m²/år

Skal der være dampspærre i en bolig eller fritidshus ?

- Kort svar – Jo mere I bruger jeres sommerhus, også om vinteren, jo mere behov er der for en dampspærre.
- Når man varmer op til 22 grader indendørs i et hus, og tilføres fugt fra beboere madlavning, bad mm.
- Denne fugt trænge ud igennem konstruktioner uden dampspærre og danne kondens på den kolde side af isoleringen.
- Så er der stor risiko for skimmel, og råd og trænedbrydende svamp.

Hvis du vil undgå dampspærre ved efter isolering skal følgende på plads:

- 1. Lufttætte vægge og lofter**
- 2. Velventileret bolig**
- 3. Velventileret tagrum og evt. træfacader**

Hvis der vælges en anden og ikke anerkendt konstruktion, så er du eller din håndværker omfattet af et projekteringsansvar ved skader.

Fugtadaptiv dampspærre

- intelligent fugtadaptiv dampspærre, der tilpasser sig fugtforholdene.
- Ved fugtophobning på ydersiden af dampspærren vil den transportere fugten til den indvendige side og bortlede fugten via ventilationen i bygningen

Nye materialer og metoder

- Bygningsfysikken i biogene materialer kan være en udfordring mht. fugt.
- Det er vigtigt at vi forstår deres egenskaber og reaktion overfor brand, fugt, lyd og isoleringsevne. Typisk er der krav om gips eller tilsvarende materialer.
- Biogene materialer er hygroskopiske hvilket betyder, at de kan optage og afgive fugt.
- Åndbare materialer er rigtig gode egenskaber i boliger, men kravene om velventileret konstruktion, og ikke mindst lufttætte lofter og vægge er stadig gældende.
- Træfiberisolering og lignende materialer kan ikke alle tåle fugt i længere tid,
- **fugten skal ud af huset.**

I hvilke situationer kan efterisolering give skader på huset?

- Forkert udført efterisolering
- En forkert udført dampspærre
- Nødvendigt med tilstrækkeligt ventilation,
- I ikke ventilerede ydervægge, hulmure mm. bør man vælge materialer, der ikke kan optage fugt.
- Citat: Bolius

Utæt dampspærre. De mørke områder er der, hvor der er fugtigt. Foto: Bolius

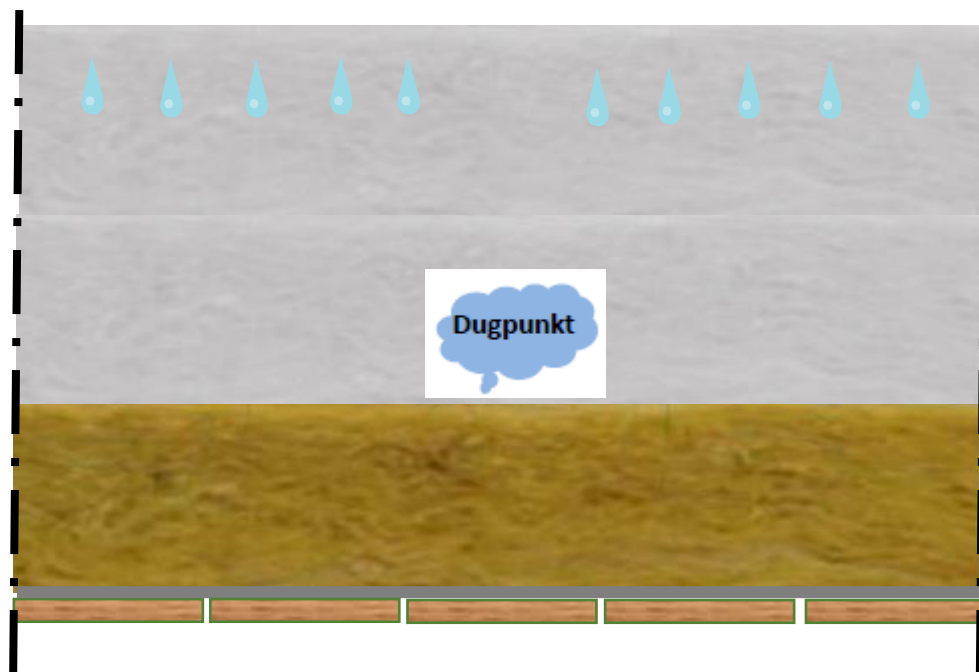

Fugt- og skimmelskade efter indvendig efterisolering af en kælderydervæg. Foto: Arkiv

Hvad er dugpunktet, og hvilken betydning har det?

Eksempel efterisolering af et loft:

Hvordan regner man den ud?

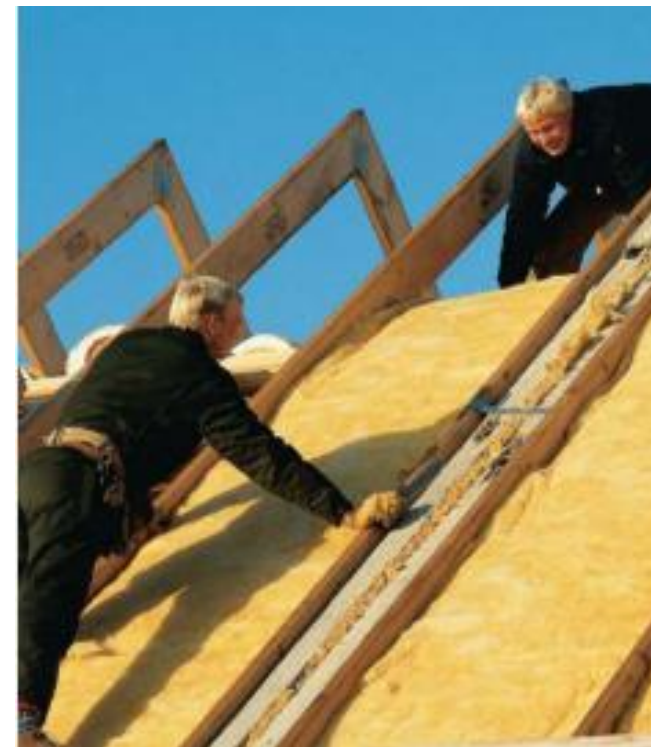
Tommelfinger regel 😊

En sænkning i U-Værdien på 0,1 svarer cirka til 1. ltr. Fyringsolie/m² pr. år.

Det svarer cirka til 4 kg. mindre CO₂ pr. år.

Omregningsfaktor pr. kg.CO₂

El	0,471 v/ kul (vind under 0,1)
Naturgas	0,204
Fyringsolie	0,266
Træ, halm etc.	0,000
Fjernvarme, landsgennemsnit	0,115

Eksempel på en simpel vurdering:

Efterisolering af loft fra 100mm. 0,40 -til 200 mm. 0,20 sparer ca. 2-3 ltr. olie og 8-12 kg. CO₂. pr. m².

Skifter du et vindue med alm. 2 lags glas til 3 lags superlavenergi vil du spare ca. 20-30 ltr. Olie pr. m².

Denne metode giver en ide om besparelserne, men kan slet ikke afløse en energi beregning.....

Eksempel på ombygning og transformation samt energioptimering af ældre fritidshus

Behovsanalyse:

- Ejere ønsker at tilbringe deres otium i deres fritidshus på Samsø
- Nuværende fritidshus opført i 1990 på 51 m².
- Minimum isolering og stor pladsmangel

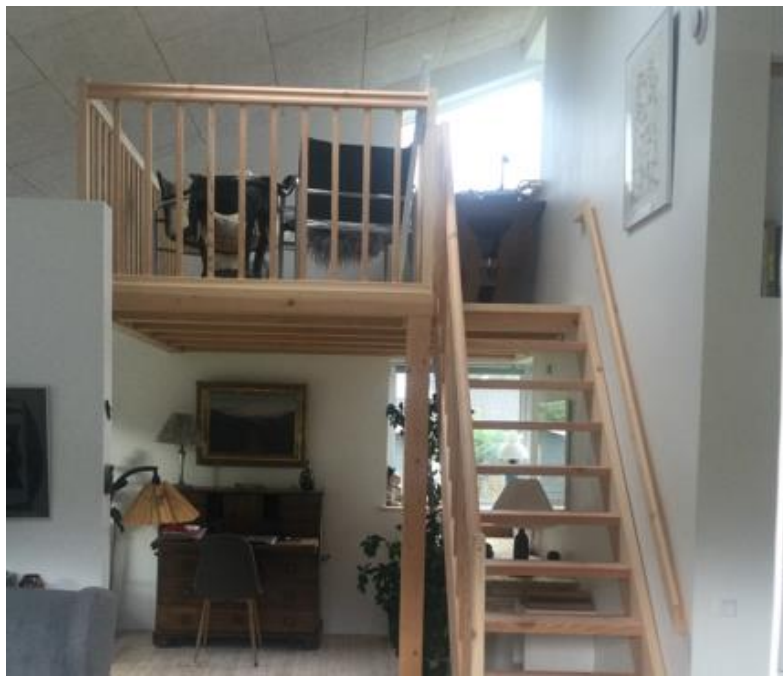
Forslag:

- Tilbygning af 39 m². + hems i alt 96 m²
- Isolering skal op til BR 18 krav er faktisk 25% bedre end krav.
- Al efterisolering kan udføres udvendig på bolig af pladshensyn mm.
- Udsigt fra hems til skov og strand

Resultat:

- Størst mulig genanvendelse
- Medbyg i stort omfang
- Samlede udgifter ca. 50% af nybyggeri.
- Varmeudgift 5-6.000.- kr. pr. år
- Lave vedligeholdelsesudgifter

Resultatet af om og tilbygning på denne sag:

Tidligere varmetab i fritidshus på 51 m² 2641 KWh.

Fremtidig varmetab i fritidshus på 96 m². 1927 KWh.

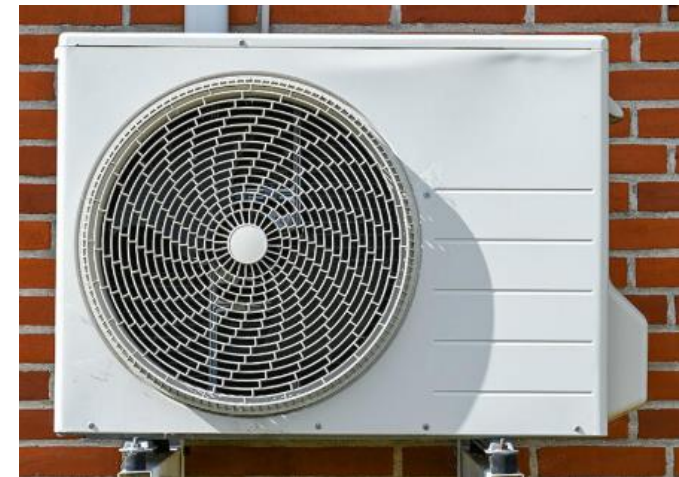
Fritidshuset er blevet 85% større, og varmeforbruget er samtidig faldet med 28%

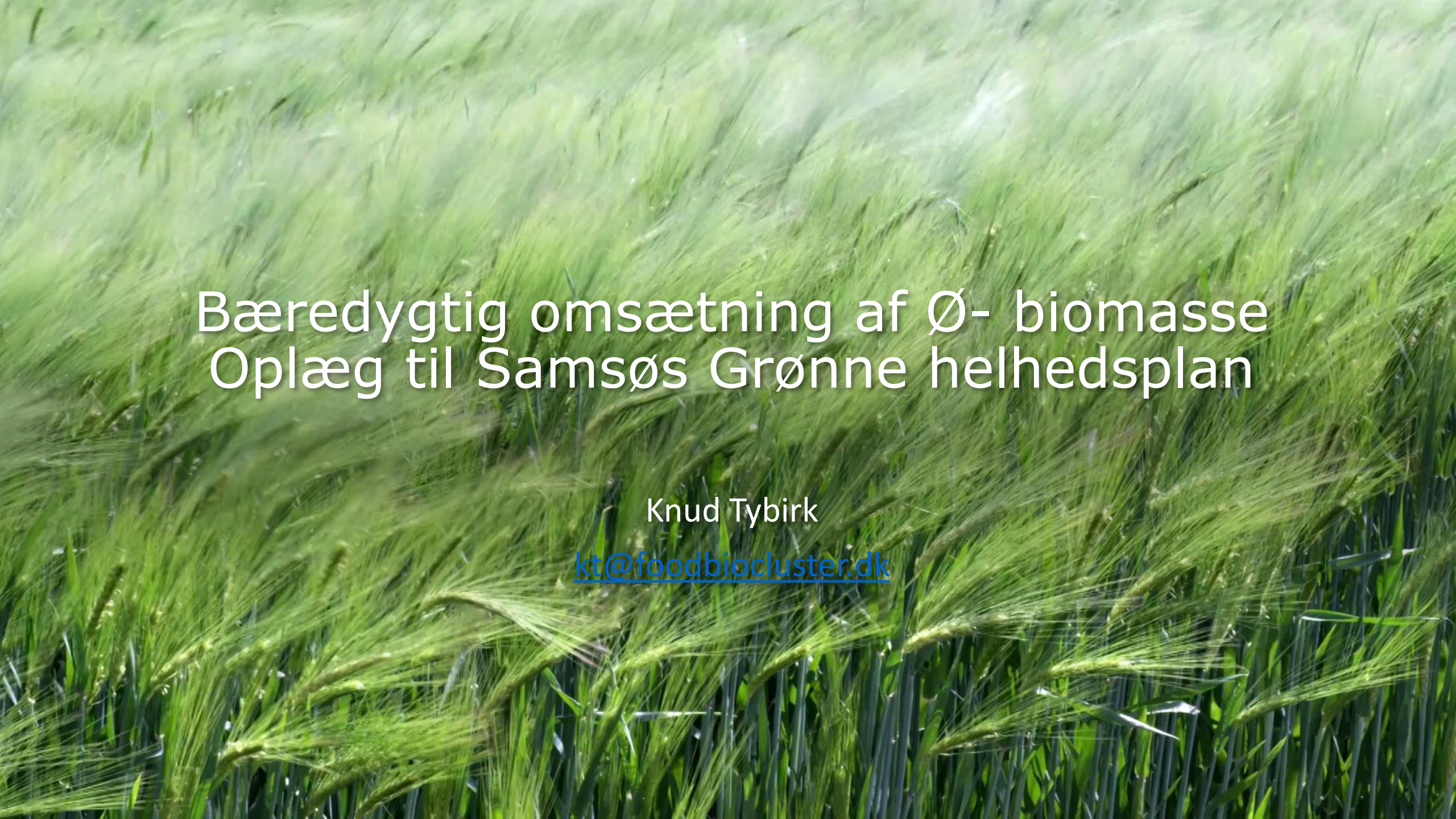
Gode links om energibesparelser ifb. energioptimering mm.

<https://sparenergi.dk/privat/skal-du-renovere-din-bolig>

<https://byggeriogenergi.dk/sommerhus>

<https://www.besparelsesberegner.sbi.dk/bld>

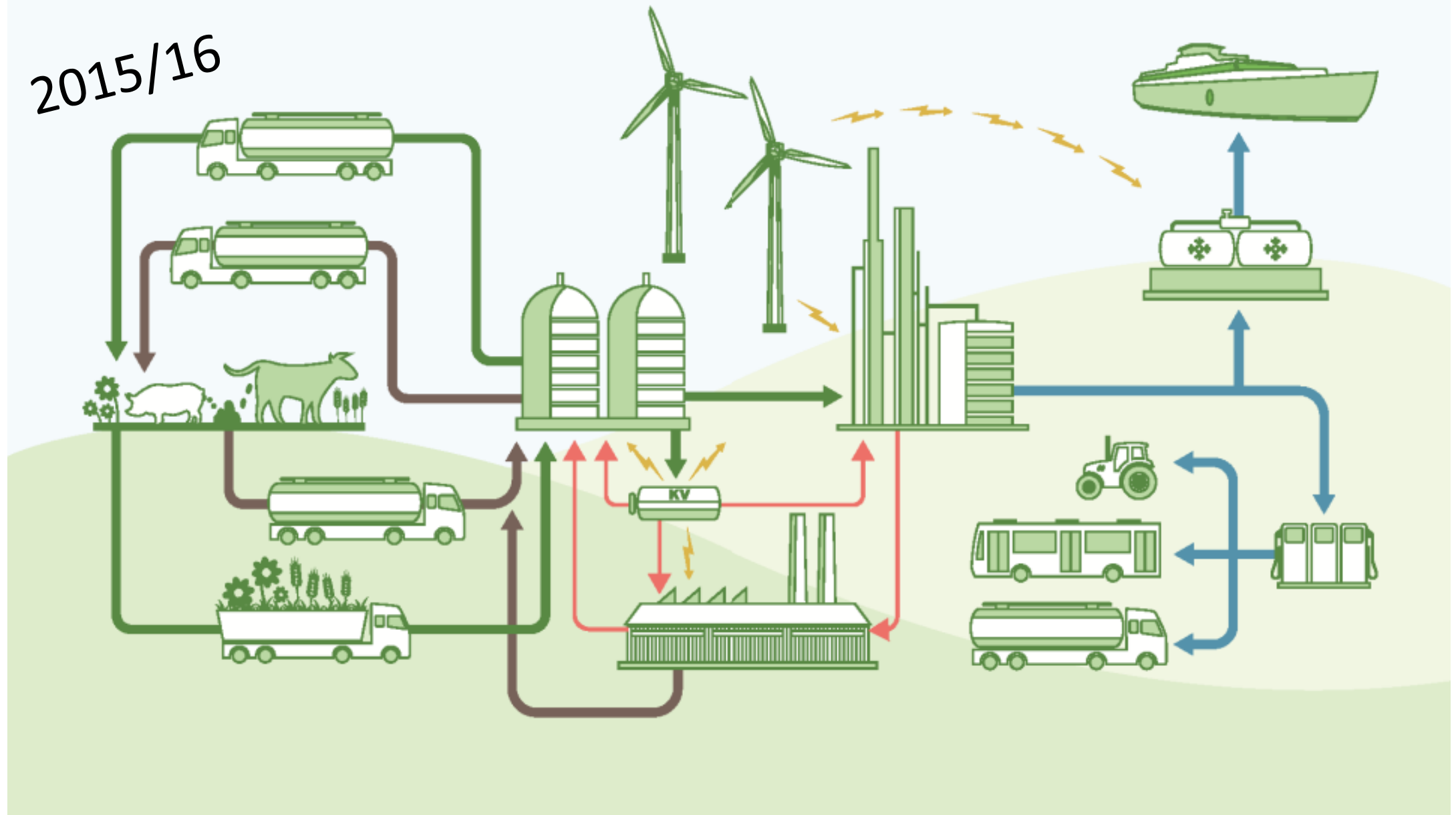

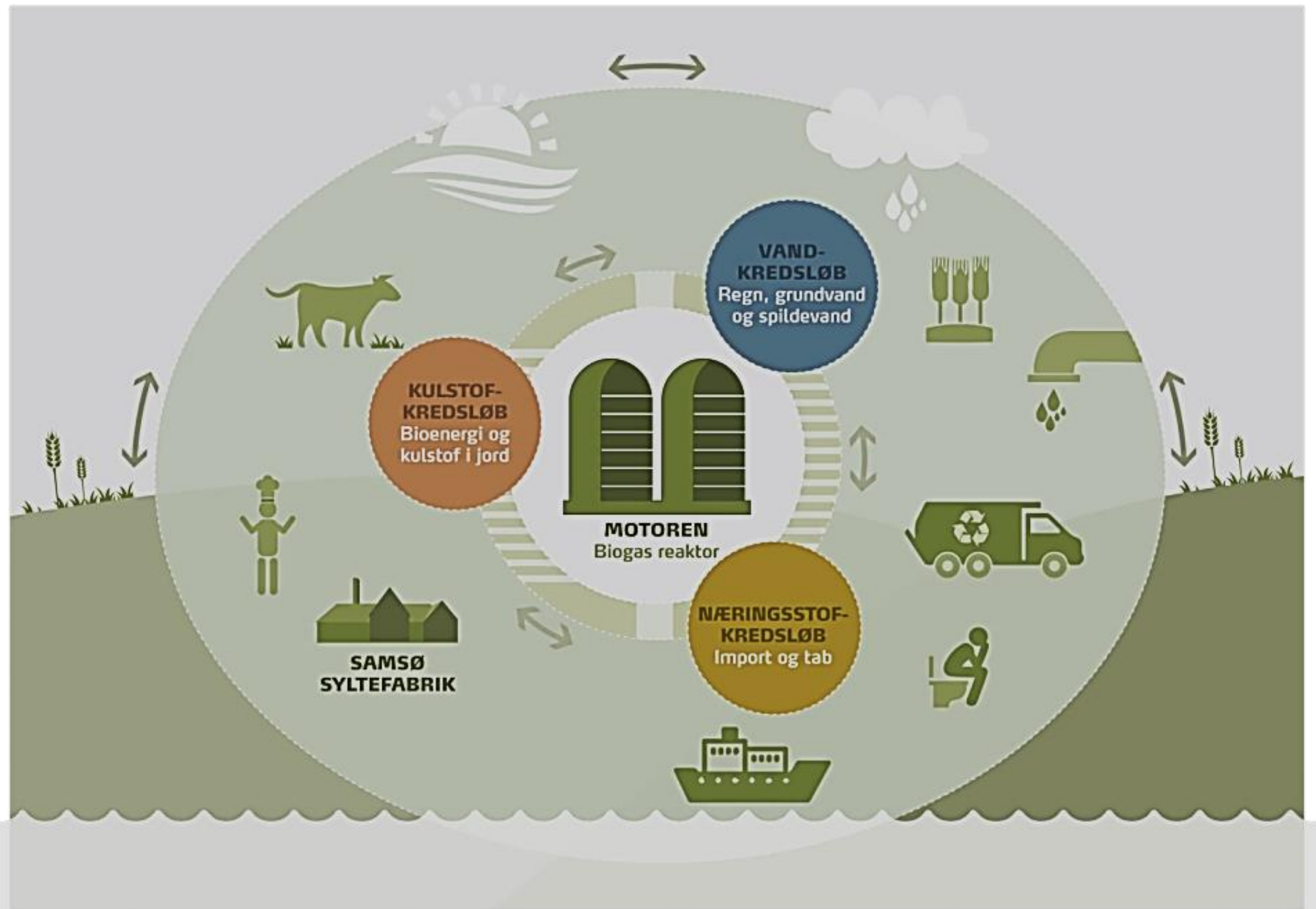
Bæredygtig omsætning af Ø- biomasse Oplæg til Samsøs Grønne helhedsplan

Knud Tybirk

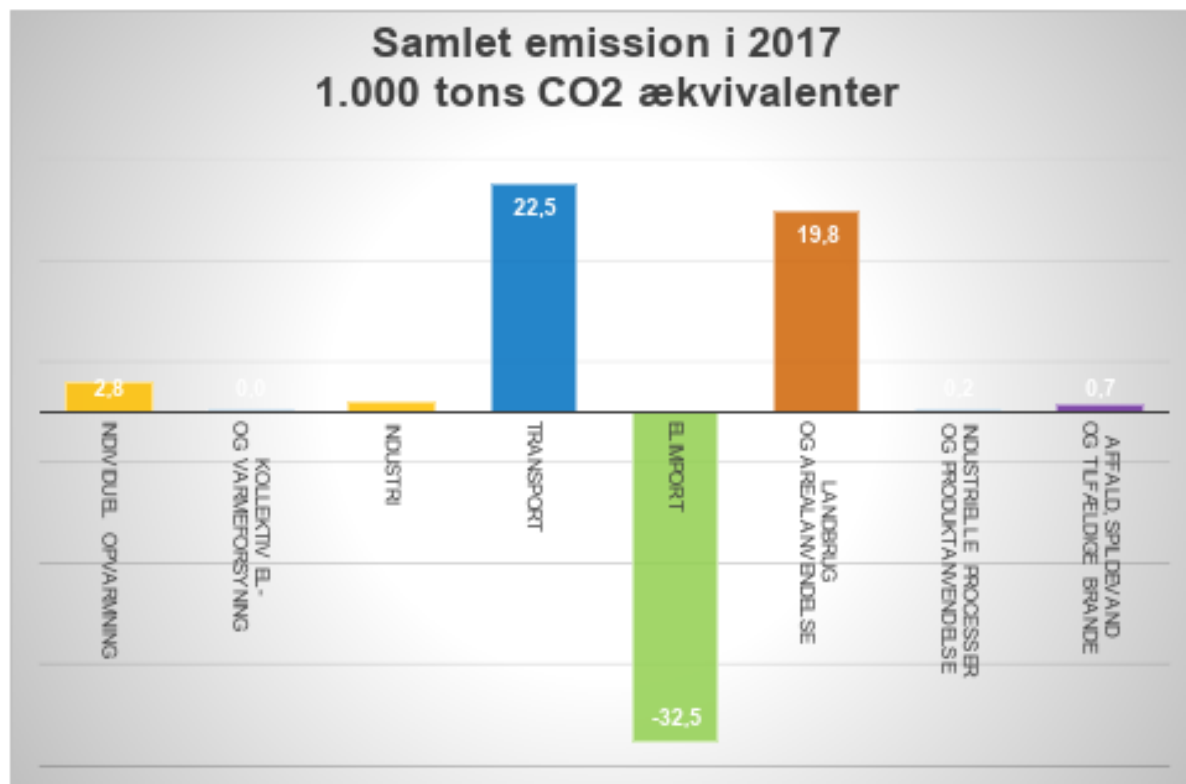
kt@foodbiocluster.dk

2015/16

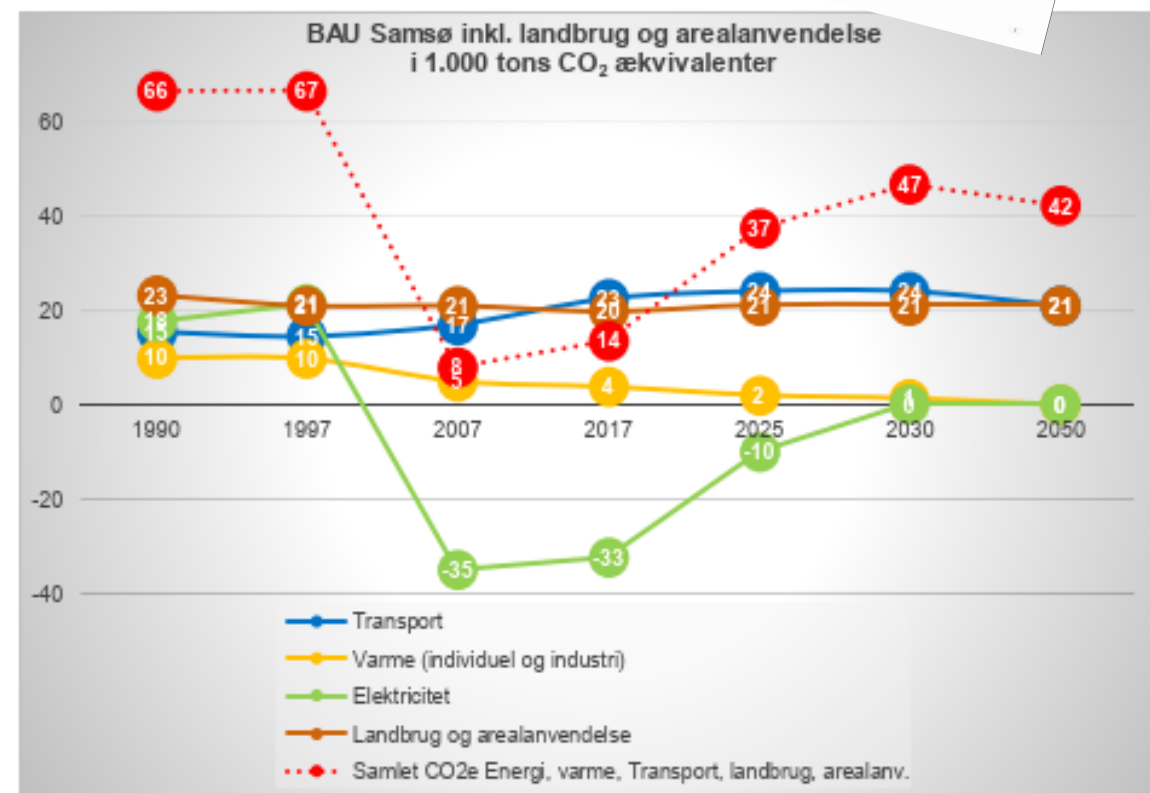

Klimahandlingsplanen 2020

Figur 1 Samsø samlede CO₂ emission (i tusind tons) i 2017 opgjort efter IPPCs standarder. Netto-bidraget er ca. 14 tusind tons, eller 3,8 tons /indbygger. I vores regnskab indgår lokale data fra færgernes energiforbrug, og ikke de landsdækkene gennemsnit.

Figur 2 Samsø's klimagasudledninger fra 2017 (inklusive udledning fra tre færger og med fuldt 'fradrag' for VE eksport) med simpel 'tilbagekrivning' til 1990 og fremskrivninger, hvis vi ikke foretager os yderligere indtil 2050.

Landbrugsarealet

Tabel 1 Mulige reduktioner fra landbrug og areal anvendelse frem til 2050 (i tusind ton CO₂ ækvivalenter)

Indsatser til 2050	Reduktion
Landbrugsjord til skov, solceller, vådområde (1.200 ha)	2,2
Nitrifikationshæmmere, 40% N ₂ O reduktion	2,0
BioChar biokul lagring i jorden	1,5
Biogasanlæg på Samsø - gylleeffekt	1,3
Nitrifikationshæmmere i planteavl	0,8
Udtagning af landbrugsjord (1.200 ha)	0,8
Stop for hedeafbrænding (naturpleje)	0,5
Pløjefri dyrkning + 40% ifht i dag	0,4
Efterafgrøder + 30% areal ifht i dag	0,3
Besser Made - Natur- og klimagenopretning	0,2
Klimaskov ved Tranebjerg (2 ha)	0,0
I alt	10,0

Biogent kulstof bliver en mangelvare

Ny udgivelse sætter spot på balancerne og dilemmaerne

Food & Bio Cluster
Denmark

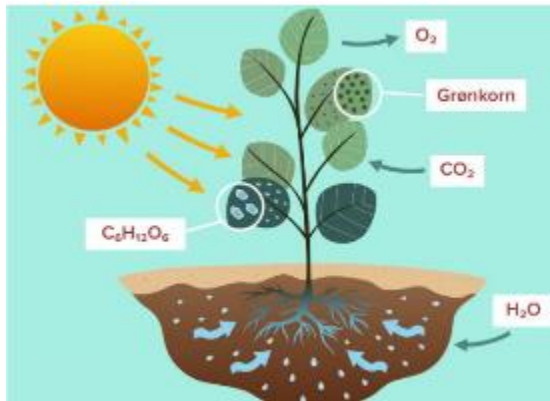

Medfinansieret af
Den Europæiske Union

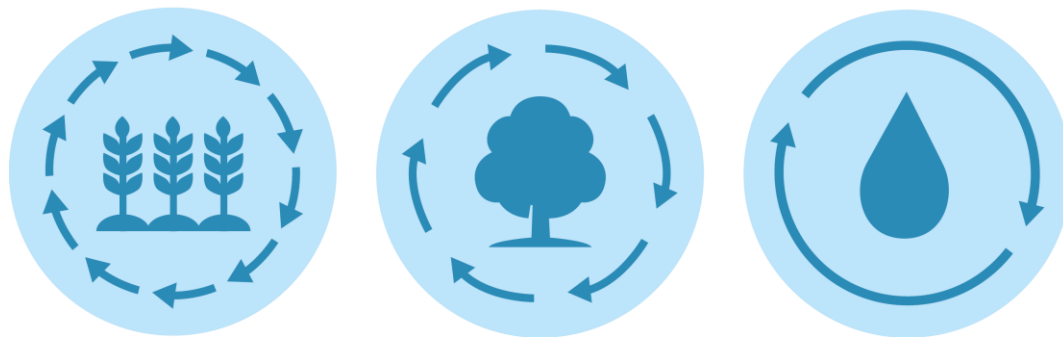

Danmarks
Erhvervsfremmebestyrelse

Biomasse og bæredygtighed

Naturlige frigivelser af CO_2 efter planternes optag

Etårige afgrøder

Efter 1-2 år

Træ

Efter 200-300 år

Olie

100-300 Mio. år.

Biogent kulstof er kulstof i CO_2 bundet fra luften via fotosyntese og indbygget i planter eller algers biomasse.

- Bruges om det, vi i dag kan producere
- Organisk materiale eller bioressourcer (inkl mad)
- Tidsperspektivet
- Forsinkelse betyder noget

Scenarier

- Kan udnyttes
- Ud over foder og føde

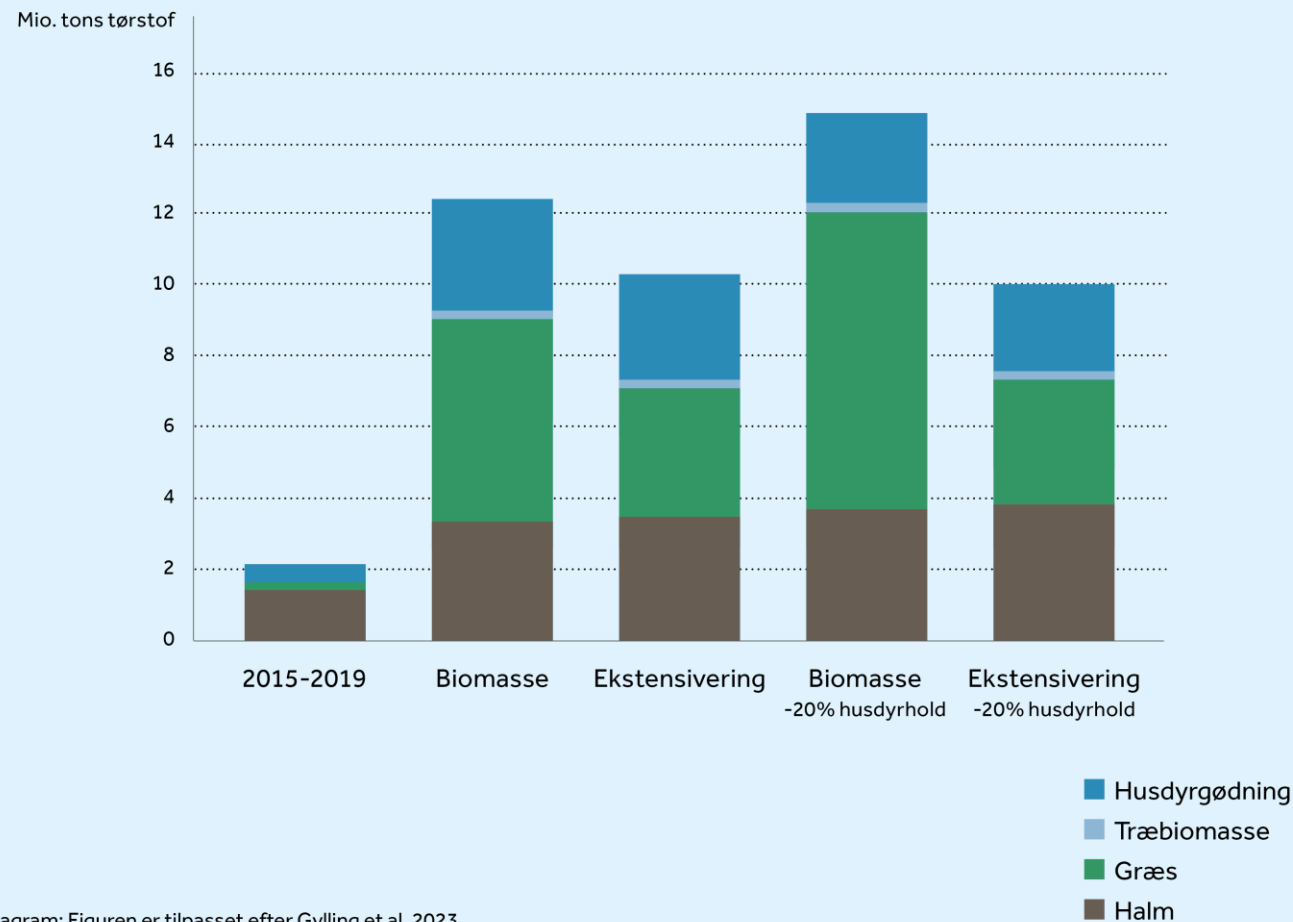

Diagram: Figuren er tilpasset efter Gylling et al. 2023

Fremtidens behov for biomasse

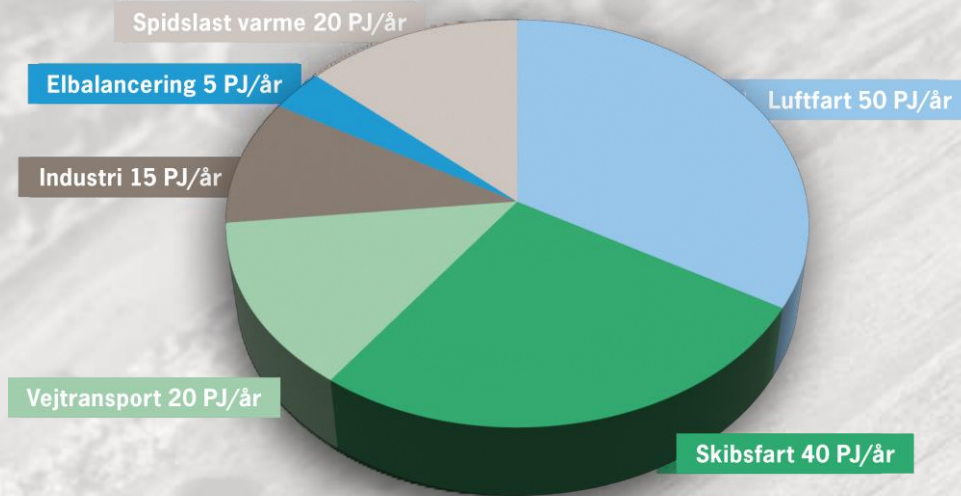
**Behov (af de 504 PJ vi kan
producere):**

150 PJ energi

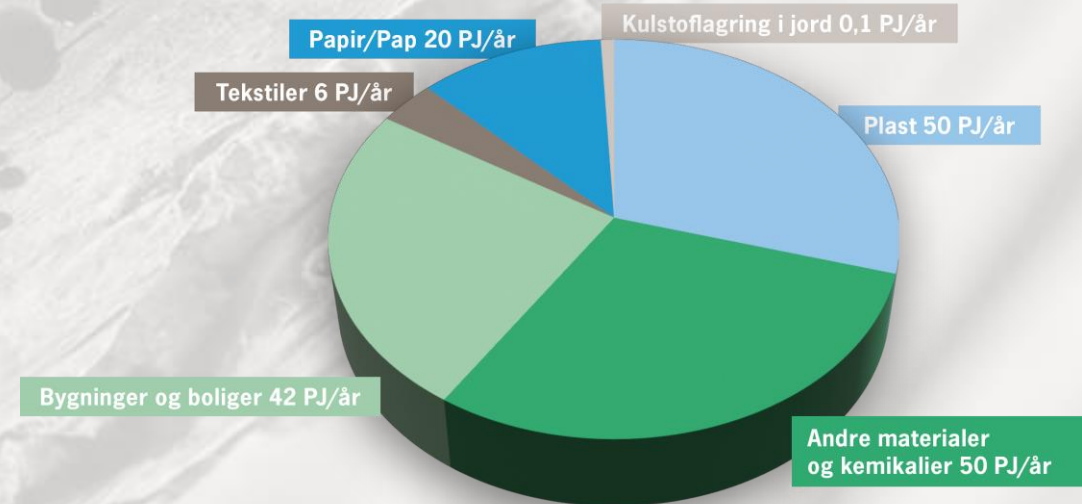
168 PJ materialer

- Træ (byggeri, energi),
- halm (foder og varme)
- Plast, andre materialer, tøj, papir
- C-lagring?

Efterspørgsel til brændsler og brændstoffer

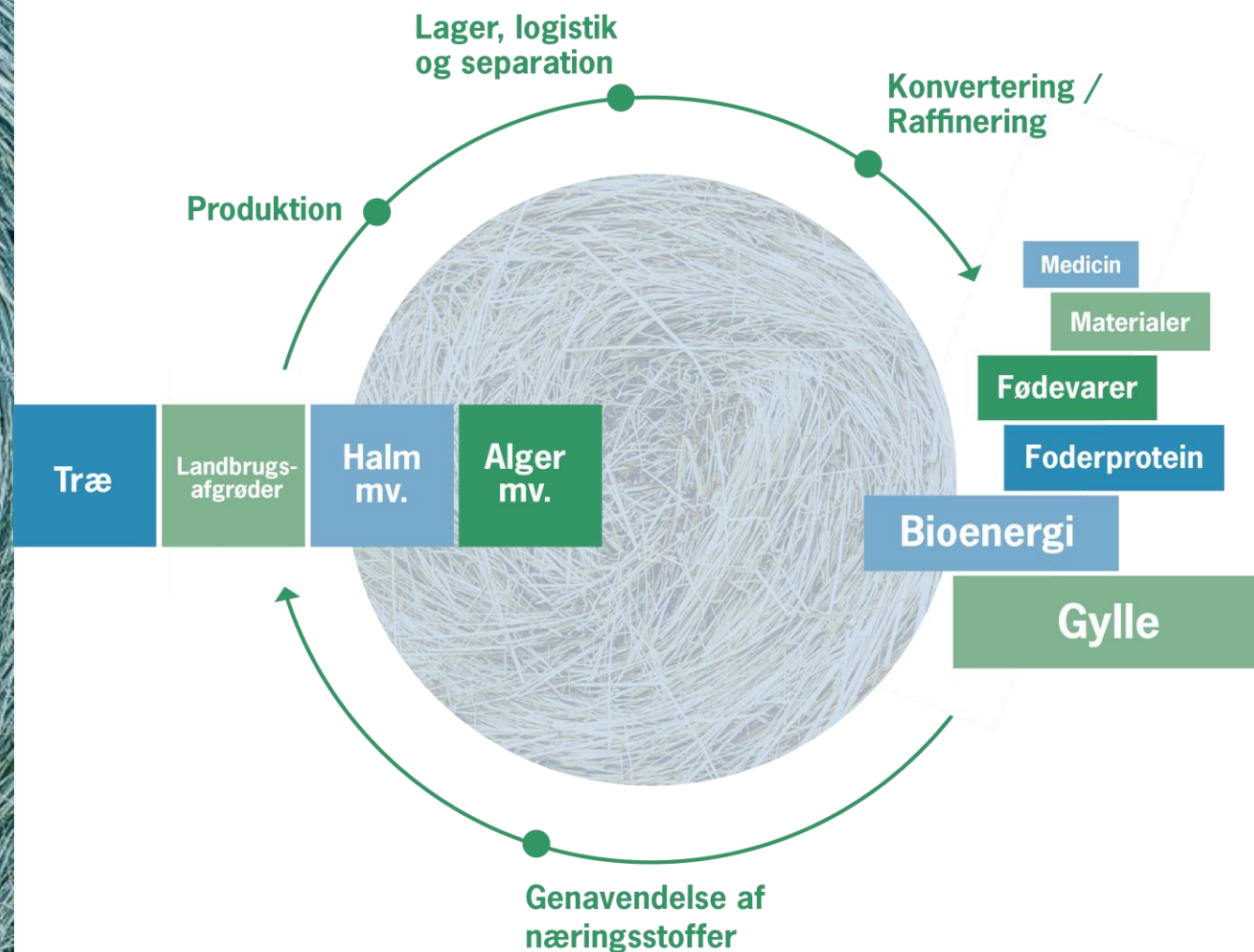

Efterspørgsel til råvarer og materialer

Cirkulær kulstoføkonomi

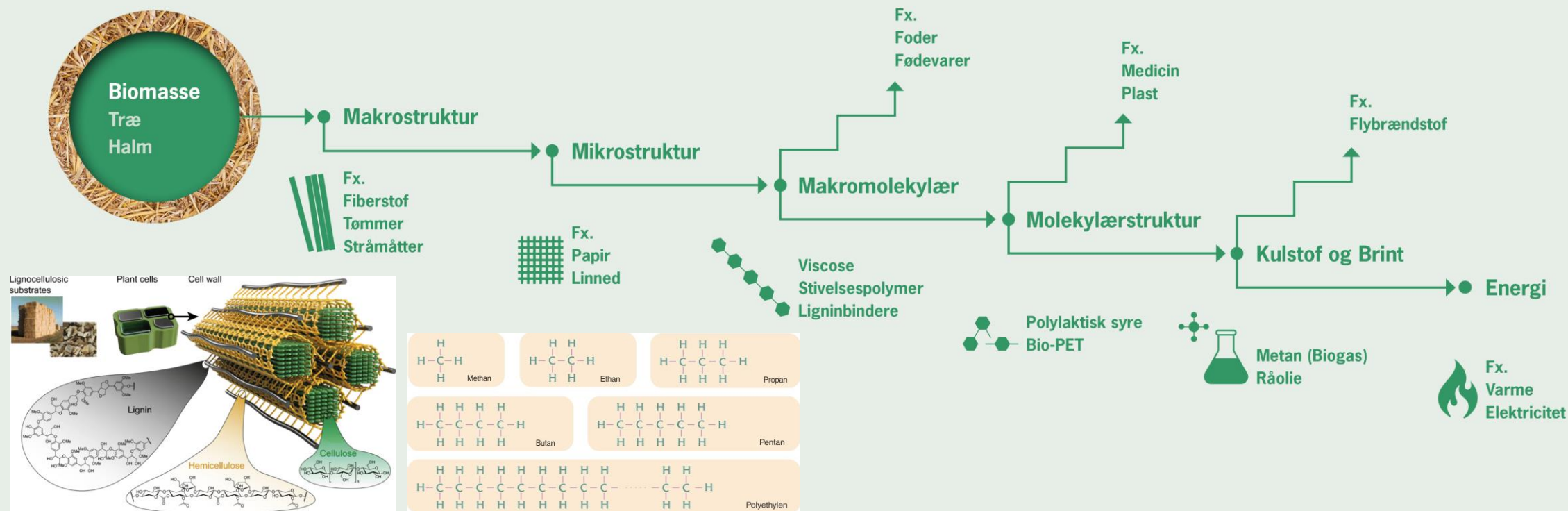
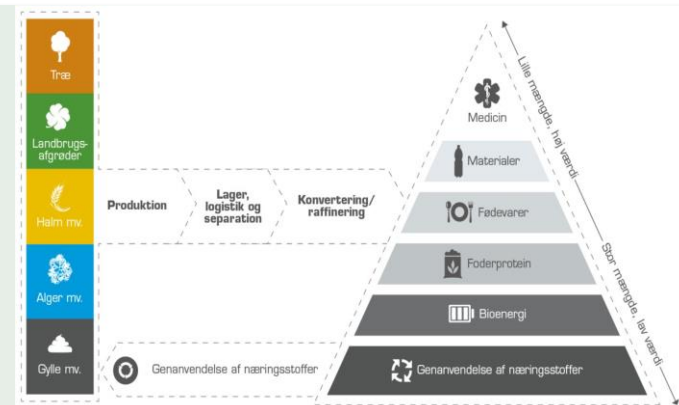
- Fra lineær (import-eksport) til mere cirkulært
- Forudsætning for bedre udnyttelse

Biomasse - anvendelse

Biomasse anvendelse

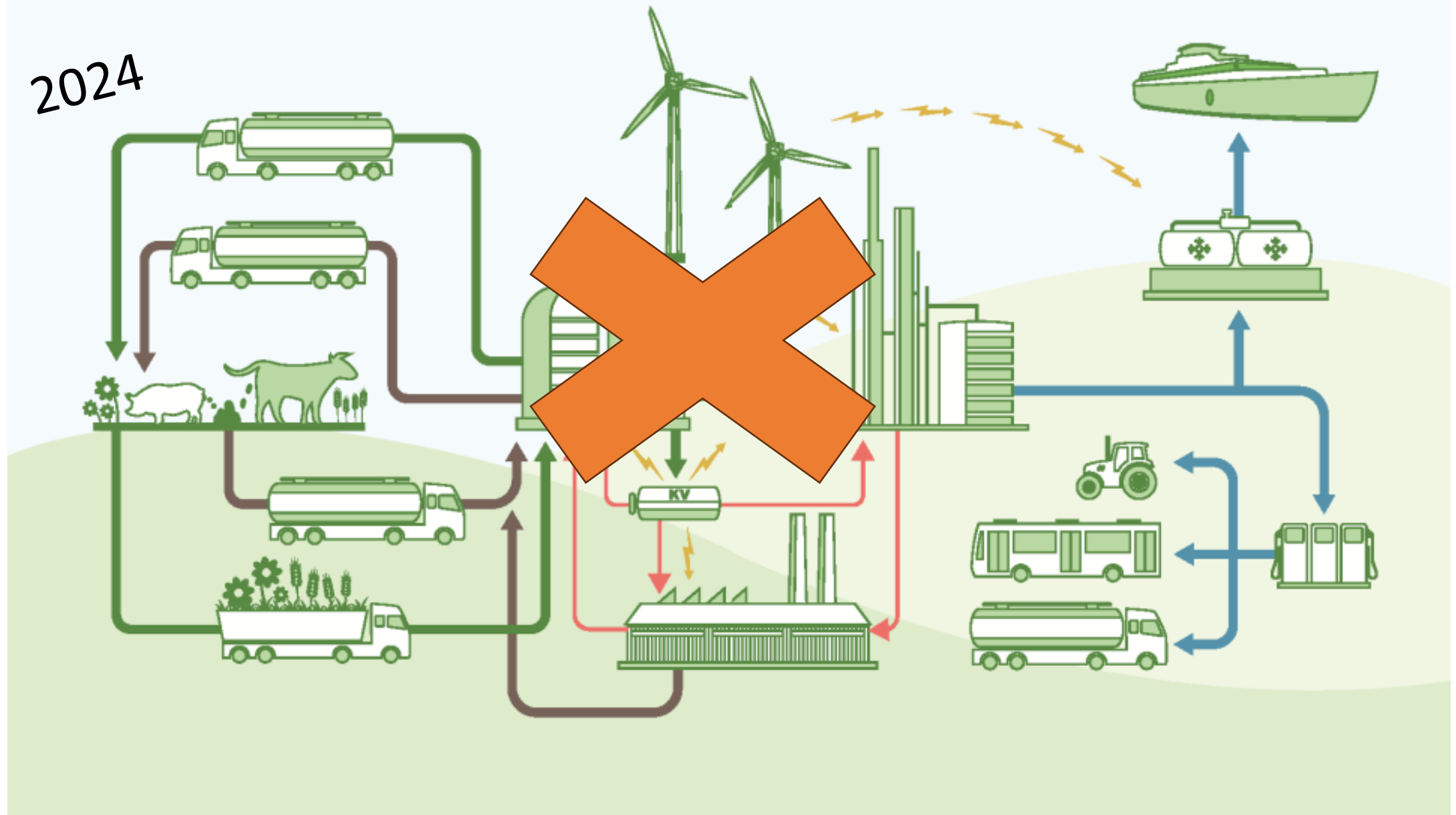
Forskellige udnyttelsesgrader ved biomasseanvendelse

Biomasse og bæredygtighed

- Træ er bedre end fossilt
- Biogas er bedre end fossilt
- VE el er oftest bedre end biomasse
- Hvor i landskabet? (NIMBY)
 - Landbrug OG solceller
 - ressourcer til batterier
 - Når klimaforandringer er det største problem
- Moderne modul A-kraft (nok bedre end alle andre, men ikke politisk klima til det)
 - *et 40-fodscontainermodul, som i sig selv er et helt færdigt atomkraftværk, der vil kunne producere 100 MWth*

2024

BIOKUL

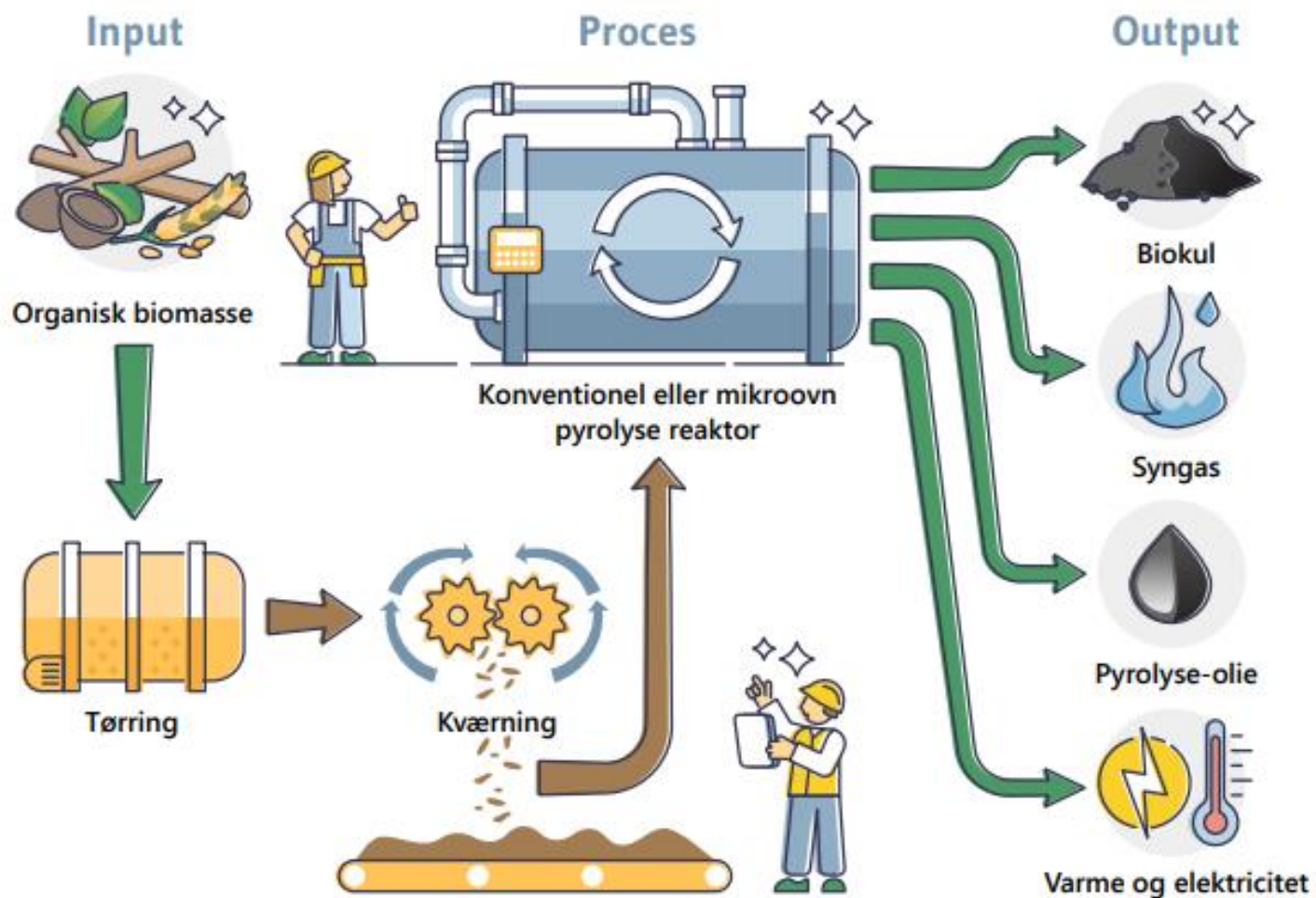

Illustration: iStock.com/VectorMine / Erhvervsstyrelsen

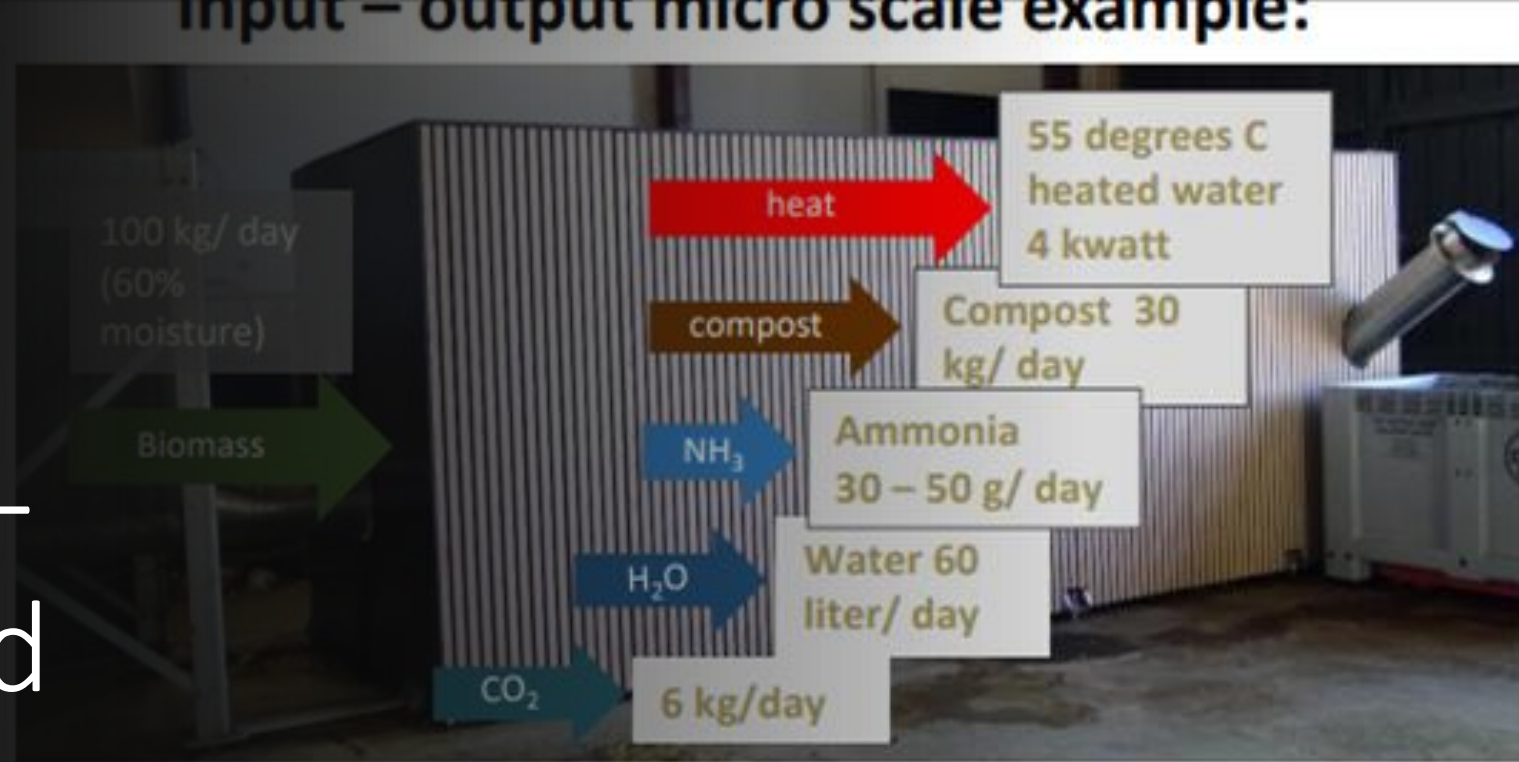
Pyrolyse fjerner
PFAS,
miljøfremmede
stoffer og
mikroplast i slam

Biomasser og mulige behandlinger

– EA energianalyse 2024

	Årlige mængder (ton vådvægt)		Behandling 2028-2048	
Fraktion	Nuværende	2028-2048	Reference	Alternativ
KOD	222	222	Biogas	Pyrolyse
Træ	130	146	Forbrænding	
Haveaffald	594	598	Spredning på landbrugsjord	
Slam	270	270	Spredning på landbrugsjord	
Halm	6000	6000	Nedmuldning	

Kompostering – næste mulighed

Opsamling skala i tid og rum

- Træ til varme – Bæredygtighed i lille skala
- Halm til varme – bæredygtighed i et vist omfang
 - Strøelse til husdyr
 - Nedmuldning, jorden skulstof, men 'holder ikke længe' i jorden
 - Biokul holder i 1000 år
- Organisk Husholdningsaffald – til biogas
- Havepark affald – kvashegn (biodiv) og kompost
- Slam (pyrolyse eller kontrolleret kompostering)
- Hvad med pap, plast, træaffald? – genbruges i dag

Borger Energifælleskab

Hvad er energifællesskaber?

Energifællesskaber er sammenslutninger af borgere, mindre virksomheder og lokale myndigheder, som kan beskæftige sig med forskellige projekter relateret til energi. Energifællesskaber har til formål at give deltagerne i fællesskabet sociale, miljømæssige eller økonomiske fællesskabsfordele. Energifællesskaber er åbne og frivillige at deltage i. De er også uafhængige og kontrolleres af deres medlemmer.

Energifællesskaber kan deles op i to typer af fællesskaber. De to typer er:

- Borgerenergifællesskaber
- VE-fællesskaber

- Borgerenergifællesskaber
- VE-fællesskaber

De to typer af fællesskaber kan begge beskæftige sig med energiprojekter med mindre forskelle. Den primære forskel er typen af energi, fællesskaberne kan beskæftige sig med. VE-fællesskaber kan beskæftige sig med vedvarende energi som fx el eller varme fra solenergi. Borgerenergifællesskaber kan kun beskæftige sig med el, som dog ikke behøver være fra vedvarende kilder. Borgere, små virksomheder og lokale myndigheder, herunder kommuner, kan deltage i begge typer af fællesskaber. Mellemstore virksomheder kan dog kun deltage i VE-fællesskaber.

BORGERENERGIFÆLLESSKABER / VE-FÆLLESSKAB

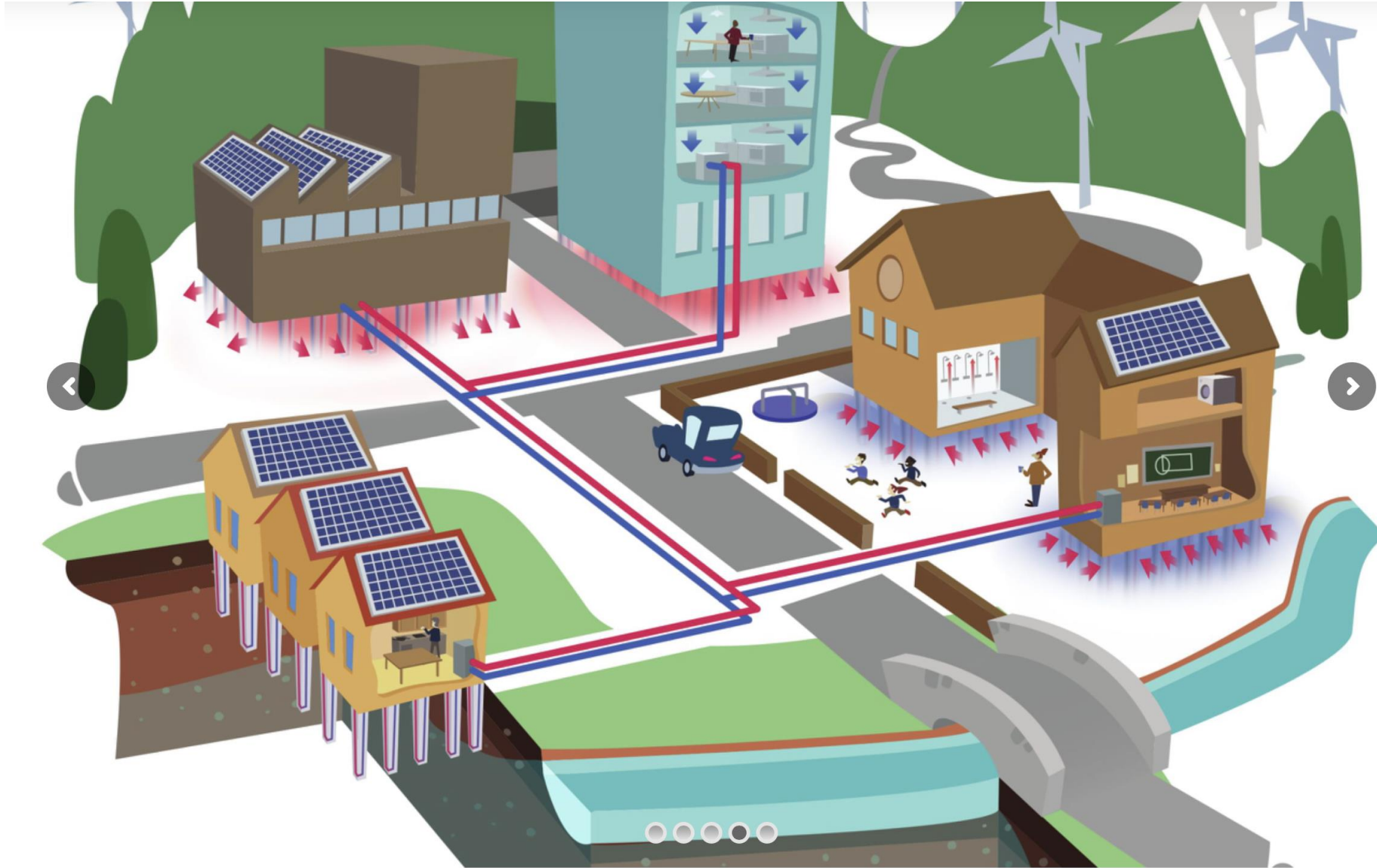
OVERORDNET SETUP

Vedvarende Energi-ø

Samsøs varmepumper

Samsø har siden 1997 arbejdet med at blive Vedvarende Energi-Ø. Ved at opstille vindmøller, udbygge den lokale fjernvarme og fokusere på energibesparende tiltag og varmepumper er øen i dag 100 pct. CO2-neutral på årsplan. Indsatsen har også ført til, at Samsø er den kommune, der har den største andel af bygningsmassen, som er opvarmet af varmepumper.

Tendensernes betydning for arealanvendelse

Hvad betyder landsbyerne,
sommerhusområderne og
Samsøs energiomsætning
for arealanvendelse?

Hvilke behov er der for
arealer og andre
klimatiltag?

Potentialer og indsatsmuligheder

Hvilke potentialer og
projekter skal vi forfølge på
Samsø?

Det videre forløb

4. Workshop og møde:
- Fremtidens arealanvendelse
 - Prioriterede indsatsområder for omlægning
 - Spredte omlægninger
 - Eventuelle behov for kommuneplanrevisioner

Det videre forløb:

Tre planworkshops om vision/mål, arealprioriteringer og strategiske projekter

Forslag til helhedsplan

Offentligt møde
Politisk behandling